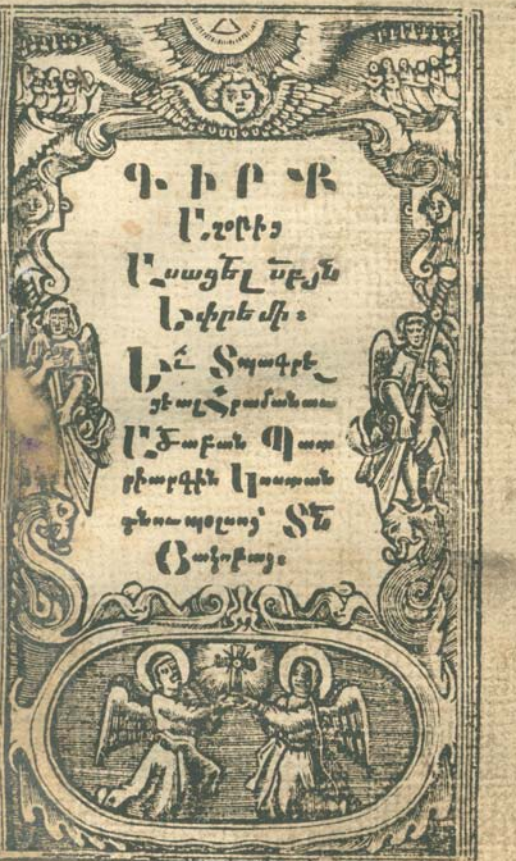

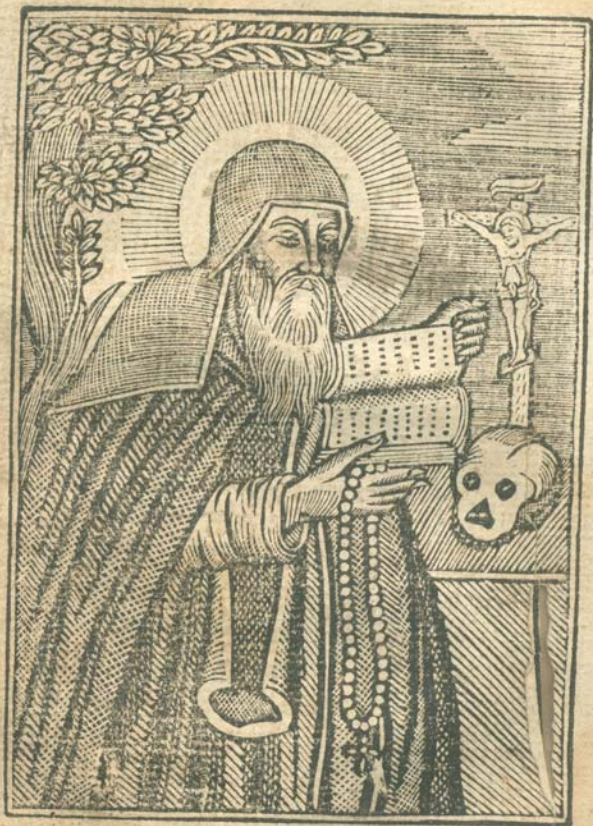

Գ. Ի Ր Վ
 Լ. շՐԻԿ
 Լ. սացել սբյն
 Լ. փրե մի :
 Լ. Շարհրե
 ցեալ Տրամանա
 Լ. Տաբան Պառ
 թարգի Կառան
 ցեոս պօլսոյ՝ ՏԵ
 Եանթաջ :

Դ. Չ. Գ
 1741

ԱԲ հայրն Լափրէմ յանապարհին միշտ աղօթիկն
Լ'աղօթողաց եղբարց բազմաց զայս աստուծոյ Գ՛ՎՑ

* Լ՝ շօրէի շօրաւոր ՍԷ՛յ հօրն Լ՝ Կրէի-Պ
Լ՝ Կրուոյն Լ՝ Կրուոյն:

* Լ՝ Կայեալ իօսի ընդ Լ՝ Կրուծոյ:

(Լ)

Ն՝ Ս ՏԼ՝ Ր Օ ՏԼ՝

Ուսպանս իմ և զցանս հո
դւոյ իմոյ բազմամեղիս.
դարձ՝ ներեան և ՚ի քեզ
առաջնորդեան: Որ անցեր՝ դարձա
րուք առ իս, և ես դառնամ առ ձեզ:

(Ր)

Ինձ լքելոյս ողորմեան. ինձ եղկե
լոյս օգնեան. ինձ խաւարելոյս

Ճառագայթեան ինձ մտորելոյս ար
ուսնորդեան որ լի՛ եմ մեղօք և
անթիւ յանցանօք և ՚ի յորձանս ար
նօրէնութե տարաբերեալ ծփիմ:

(Գ)

Այ պետրոսին ձեռնարկեան գո
չեմ ոնց մաքսանորն արդարանալ:

(Գ)

Շնորհեան ոնց զանազակին բաց
ինձ զգուռն կենաց ճանապարհին
և մեծ արքունական առագաստին:

(Ե)

Այ խորք մեծութե և իմաստութե
կալ զըմբռնեալս որ ՚ի խորս
ծովուն անկեալ եմ մեղօք զերծո՛
և զօրացո՛ զիս առնել զկամս քո .
սրգալ և լալ ՚ի տունէ և ՚ի գիշերի
զամ անօրէնութի և զՏեղգութիսիմ:

(Զ)

Այ զբիւրդ կենդանութե՝ արբո՛
ղծարան հոգիս իմ յառատաբուղի
լտակէ քումմէ որ պասքեալ տո

չորիմ 'ի բազում անօրէնէց իմոց.
Խթեա՛ ի քարոցեալ սիրտիմ. և հան
ինձ արտասուս ապաշխարութե:

(Լ.)

Վանձդ ամենայն բարութեանց.
Հնորհեա՛ ինձ դանկի միոյ չափ
'ի բազում քո առատ բարեացդ՝ որ
չարաչա՛ր եմ աղքատացեալ և մեր
կացեալ. զդեցո՛ և կերակրեա՛ զիս
արտասու՛գք ապաշխարութեան:

(Բ.)

Ոյս ճշմարիտ քս՝ որ լուսանո
րես զամ մարդ՝ լուսանորեա՛ ըզ
խանարեալս մեղօք. բաց զաչս սրը
տի իմոյ. և հաստատեա՛ յերկիւղ
և 'ի սէր պատու՛իրանաց քոց:

(Թ.)

Մի՛ դատեր. և մի՛ դատապարտեր
զիս տր ըստ անբան զազիր դոր
ծոց իմոց. և մի՛ կացուսցես զիս
ընդ այլն՝ որք զայրացուցին զքեզ.
այլ ընդ փառանորեալսն փառա

Հորեա՛. և ընդ պսակելոցն պսակեա՛
և ընդ բերկրելոցն ուրախացո՛ :

(Ժ.)

Հ ատէ ինձ տր՛. բայց յուսամ
յողորմութիսդ քո՛. զի և շունք
կերակրին ՚ի փշրանաց անկելոց սե
ղանոյ տեառն իւրեանց. շուն կո
չեա՛ զիս տր՛ զի գայցեմ զկնի քո.
Հովիւ՛ բարի՛ խնդրեա՛ զիս զմոլո
րեալս. Նա՛ւապետ բարի յս՛ փր
կեա՛ զիս ՚ի բազմութենէ ակեաց
ծովու մեղաց իմոց. և տո՛ւր ինձ
նա՛ւահանգիստ խաղաղութե՛ :

(ԺԼ.)

Տ ո՛ւր ինձ տր սուգ. և արտաս
ո՛ւօք կարողացո՛ զմարմինս իմ.
կակղացո՛ զքարացլ սիրտս իմ. և ժո
ղովեա՛ զմիտս իմ ՚ի քեզ. Ս նջեա՛
զբազմութիւն յանցանաց իմոց .
և շնորհեա՛ ինձ զօգուտն իմ.
Ը նկա՛լ և մի՛ անտես առներ զՏա
ռաչանս սրտի իմոյ :

(ԺԲ)

ՏՈՒՐ ԻՆՃ ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ. Եւ տնկեա՛
տՐ զաՏ Եւ զերկիւղ քՐ Ի սրտի
Իմում: Եւ ուսանորեա՛ զխորհրդս
Իմ. կարողացո՛ զմարմինս Իմ ժուժ
կալուԹեամբ կալ Ի պատունիրանի
քում յամենայն ժամ:

(ԺԳ)

Բանց տՐ զաչս սրտի Իմոյ. Եւ լու
սանորեա՛ հոգւովք սրբով:
Պարզեա՛նք Ինձ առողջ խորհրդս
Եւ առաքինի վարս՝ ողբալ հանալ
պաղ. ահիւ Եւ դողուԹեամբ կալ
առաջի՛ յամ ժամ անզբաղ:

(ԺԴ)

Ո՛վ բարերար Եւ մարդասէր տՐ՝
առանց չարչարանաց Եւ ժուժկա
լուէց զեւրդ ազատեցայց Ի բազ
մուԹէ մեղաց Իմոյ. զի մարմնովս
տկա՛ր եմ. Եւ հոգւով խանար. ողոր
մեա՛ տՐ՝ Եւ ող կամիս օգնեա՛նք Ինձ:

(ԺԵ)

Լ՛նդիակալ տՐ՝ մի՛ վասն բազում

չարեաց իմոց անտես առներ զիս .
այլ դարձի՛ր 'ի յիս' և դարձո՛ զամ
ցանկուլի իմ 'ի քեզ . և զքեզ տուր
միայն սիրել 'ի բոլոր սրտէ իմմէ .
'Ի նու՛ազ և յանպաճու՛ճ կերակ
րոց ամբողջ պահեա՛ զմարմինս իմ :

(Ժ. 9 .)

Պատկերացո՛ տր՝ զանհրաժեշտ
գալուստ քո առաջի աչաց իմոց .
և դողացո՛ զմարմինս իմ սրգալ և
լալ անդադար յերկիւղէ ահեղ
դատաստանաց քոց . և մի՛ փակեր
զգուլթ արարչական սիրոյ՛ իստեղծ
ու՛ածոյս քո՝ որ մեղօքսեմ մեռել :

(Ժ. 10 .)

Ընցո՛ տր զբարիս գործել ինձ
յամ ժամ . և խափանեա՛ զամ չա
րիս 'ի չար մտաց իմոց . 'ի պիղծ և
յանուղղայ գնացից՝ և 'ի չար սո
վորուլթենէ դադարեցո՛ զիս . և
հաստատեա՛ յերկիւղ և 'ի սէր
պատու՛իրանաց քոց :

(ԺԲ)

Լ'րեգակնդ արդարութե՛ վրը
կիչիմ և ազատիչդ յս քս՝ ՚ի լոյս
քո ապանիսիմ: Լուսանորեան և ջեր
մացո՛ զսիրտսիմ: Հրակիզեան՝ զչար
խորհուրդսիմ. և հաւեան՝ զսառնա
մանիք մեղացիմոց: Շնորհեան՝ տր
գարուն հոգւոյիմոյ՝ ծաղկիլ և
պտղաբերել զարդարութ պտուղն:

(ԺԺ)

Լ'զատիչդ քս՝ ազատեան՝ զիս ՚ի
դառնաշունչ օդոց մեղաց ձմերայ
նոց. զխանարեալ և զսառուցլ հո
գիսիմ պայծառացո՛ և ջերմացո՛. և
ցօղեան՝ զցօղն շնորհի ջերմութ քո
՚ի յանդաստանս մտաց սրտիիմոյ:

(Ի)

Շնչեան՝ տր զհարան՝ քաղցրութ
շնչոյ հոգւոյդ սրբոյ ՚ի խըստա
ցեալ և ՚ի թանձրացեալ սիրտսիմ.
և զարթո՛ որոտընդոստ փայլատակ
մամբ քո զսառնացեալ և զցամա
քեալ միտսիմ:

(ԻԼ)

Բայց տր զփակեալ դուռն սրտի
իմոյ . և ծագեա՛ն իներքս զու
սա՛նորութի՛ ճառագայթից քոց :
Սրբեա՛ն և զաղտ մեղաց իմոց . և
զվերս հոգւոյ իմոյ բժշկեա՛ն :
Եւ Երացո՛ երկիւղի՛ն քո և զօրացո՛
առնել զարդարուի յամ Ժամ :

(ԻԿ)

Եւ զբերացո՛ տր զգլուխ իմ՛ի բերդ
խուճն արտասո՛ւաց . լու՛ն զթա
րախ հոգւոյ իմոյ . սրբեա՛ն զզգայա
րանս իմ : Եւ զգործօղս չարեաց՝
փոխարկեա՛ն ՚ի զղջումն ջերմ սիրոյ
քո՝ զգաստ մարմնով կեալ ՚ի պատ
ու՛իրանի քում :

(ԻԳ)

Զգեա՛ն տր զձեռն քո ՚ինա՛ւաբե
կելս՝ որ ընկղմեալս եմ ՚ի խորս
չարեաց . փրկեա՛ն զիս ՚ի սաստիկ ծո
վածուփ բռնութի՛ն մեղաց իմոց
ալեաց : Սանձեա՛ն տր և կարկեա՛ն ըզ
խստերախտ միտս իմ ՚ի զբաղմանց
և ունայնութեց կենցաղոյս :

(ԻԴ)

Լորբո՛ւ տր զԺարան հոգւոյ իմոյ
յառատաբուղիս շնորհէ քումմէ .
և մի՛ անտես առներ ըզտոջորումս
սրտի իմոյ . Պապակիմ ՚ի տապոյ
չարեաց իմոց . զովացո՛ւ և լո՛ւն զա
պականեալ և զհոտեալ շրթունս
իմ ջրով ողորմութե քո :

(ԻԵ)

Օ՛րգեան տր զլուսանորուի և
զխաղաղութի շնորհաց քոց ՚ի սր
տի իմումս : Լա՛ն զցանագին գիշեր
մեղաց՝ ՚ի մտաց իմոց հալածեան .
և մարմնոյ իմոյ շնորհեան զարիա
կան վարս՝ առաքինութե՛ք կեալ ՚ի
հաճոյս կամաց քոց : Լա՛ն հան ըզ
փուշ մեղաց ՚ի սրտէ իմմէ . զի հս
գի իմ չարաչար վիրանորի . և սեր
մանեան սերմն բարի ՚ի սրտի իմում
աճեցուցանել և պրտաբերել
զարդարութե պտուղն :

(ԻՕ)

Հալածեան տր զխանար ՚ի հոգւոյ
իմոյ

իմոյ. և զգեցն' ՚ի լոյս արդարութե
ճառագայթից քոց : Օ արդարեան
երկիւղիւ՛ զղջմամբ և արտասուօք
զսիրտ իմ. երկնչիլ ՚ի դատնաց քոց
և պահել զամ պատու՛ իրանս քո :

(ԻԼ.)

Օ արթն' զիս տր յահագին խո
րութենէ քնոյ մեղաց. և զտարա
կուսեալ մարմինս իմ զգաստացն'
յամ գործս բարիս. խորհիլ միշտ
մեծան' երկիւղիւ՛, և առնել զՏա
ճոյս քո յամենայն ժամ :

(ԻԼ.)

Լ զատեան' զիս տր ՚ի ծառայութե
մեղաց. և խառնեան' ՚ի թիւն ծա
ռայից քոց՝ որք սիրեցին զքեզ և
զպատու՛ իրանս քո պահեցին. տուր
զերկիւղ նց' ՚ի սրտի իմում. և ու
սն' զիս գնալ ՚ի շահիլս գնացից նց' :

(ԻԼԹ.)

Թ. եթեւացն' զկարիս մարմնոյ իմոյ
և յաճախեան' յիս զշնորհս հոգոյդ
որբոյ՛ լինիլ տաճար և բնակարանս

անձային կմաց քոց. Լ'նյագ սիրով
սիրել զքեզ և ատել զամ ցանկու
թիս և զսէր Յիս այսորիկ. որով
եղև կորուստ և անցումն հոգոյս:

(Լ.)

Ողորմեա՛ տր յանմարդաբնակ ա
նապատիս. և ՚ի ձեռն սորին ար
ժանանորեա՛ զիս խառնիլ ընդ ա
ռաջին սբ հարանցն արի և զգաստ
ժուժկալութեամբ ժառանգել
զխոստացեալ պարգևսն:

(Լ.Լ.)

Լ'ռաջնորդեա՛ ինձ տր ՚ի նեղ և
ի նուրբ ճնապարհն. ուն առաջ
նորդեցեր սրբոց քոց. և զօրացո՛
ղակարութի իմ ժուժկալութբ և
համբերութեամբ դնալ ՚ի ճանա
պարհն քո ջերմեռանդ սրտիւ:

(Լ.Բ.)

Վայեանց տր ՚ի նեխեալ և ՚ի թա
րախեալ հոգիս իմ. և լու՛ն ան
ային ջրով. հոգևոր աղիւճ հա
մեմեա՛. և անուշահոտ իւղովդ

սրբով օժեանք . և զկատարեալ ա
ռողջութիւն ընձեռեանք :

(Լ Գ .)

Լնօսրացո՛ւ տր զքունն աչաց իմոց
և թափեանք զնիրհումն ի գլխոյ իմոյ .
զի ծանրացեալ դանդաղանօք՝ պա
շարէ զմարմինս իմ : Լնօս զիս տր
արթունս և պատրաստս յամ ժամ .
զի զգաստութեամբ և արդարութե
վարեցից զկեանս իմ :

(Լ Գ .)

Տես տր զլքումն որովայնի իմոյ
որ զօրացեալէ ի վեր իմ . հանապազ
ցանկայ կերակրոյ և ըմպելոյ՝ և
համեղութի խորտկաց . այլ դու տր
յամի կարող՝ կտրեանք զցանկութի
մարմնոյս տենչանաց :

(Լ Ե .)

Լնօս քանզի միտք իմ ցնդեալ պրդ
տորեալ բանդագուշեալ շրջի ի
հոսանս երկրա՛նոր կենցաղոյս .
այլ դու տր լուսա՛նորեանք զաչս հո
գւոյս առանց զբաղմանց և երկ

Մտութեանց՝ արի և զգաստ ամե
նայորդոր փութով գալ զՏեա
նծային սիրոյ քոյ :

(Լ Թ)

Հալածեա՛ տր զամենայն չար մը
տածմունս երկրաքարչս ՚ի խոր
հըրդոց մտաց իմոց . արմատ բա
րեաց տընկեա՛ հաստատութեամբ
՚ի սրտի իմում . և պտուղ շնորհաց
՚ի հոգիս իմ նկարեա՛ :

(Լ Լ)

Լ՛ զաչեմ բարերար ե՛ւ ողորմած
տր՝ արթունս և զո՛ւարթունս
պատրաստեա՛ զիս . ուսո՛ ինձ գնալ
՚ի ճանապարհս քո բարի . զի արժա
նի եղէց մեծի փառաց քոց :

(Լ Բ)

Ե՛ւ քանզի ցանկու՛ի ճաշակման՝
ամենայնի՛ւ զբաղեցուցանէ ըզ
միտս իմ . արդ՝ հալածեա՛ զորկո
րըստութի՛ յինէն՝ յորմէ խաբե
ցայ միշտ . և կերակրեա՛ զիս եր
կիւղիւ՛դ քով սրբով :

(Լ Թ)

Լ՛ուաքեա՛ տր ըզմի ՚ի սերովբէից
քոց՝ բերելով կայծակն հրոյ՝ մեր
ձեցուցնել ՚ի շրթունս իմ. և հան
ցէ իբաց զանօրէնութիս իմ. և զմեղս
իմ սրբեսցէ. և զխորհուրդսիմ մաք
րեսցէ. և զաղտերդութիսիմ ջնջեսցէ
և լուսանորեսցէ զմիտս իմ, ժառան
գել նովան զկեանսն յանխտենից :

(Լ Ս)

Լ՛ուաքեա՛ տր զբաժակ ուրախա
լար հոգւոյդ սրբոյ ՚ի յեզկելիս՝
որ ծարանիմս առ քեզ. արբո՛ և
զո՛ւարթացո՛ զեռանդն սիրոյ քոյ.
Լո՛յծ և իբաց ջնջեա զմրուր դառ
նութեան յանցանաց իմոց :

(Լ Ս Լ)

Լ՛ուաքեա՛ տր զլոյս քո. և լուսա
ւորեա՛ զմիտսիմ և զխորհուրդսիմ
լուսով գիտուէ քո. զխանար մը
տաց իմոց հալածեա՛. և զտկարուի
անձին իմոյ կակղացո՛ ՚ի ջանս և ՚ի
վաստակս հոգւոյ իմոյ :

Լ՛

Լ՛ուա

(ԽԻ)

Առաքեա՛ւ տր ըզհրեշտակ խաղա
ղուէ քո վերակացու և պահապան
անձին իմոյ՝ ոպ իշխանութիւն .
գնալ ՚ի վր իժի և քարբի . և կոխել
զամենայն զօրուիս թշնամոյն .
և զիս պահեա՛ւ տր որպ ըիբ ական
ընդ հովանեա՛ւ թևոց քոց .

(ԽԳ)

Յորժամ երթայցեմ ՚ի ճանապար
հի , մի՛ թողուր զիս միայն . այլ
առաքեա՛ւ զօգնականութիւն քո
զկնի իմ , պահելով զիս յամ փոր
ձութեց սատանայի ՚ի սու՛նէ և ՚ի
գիշերի . և՛ չտալ թոյլ մեղանջել
յողդողդ և թոյլ մտաց իմոց . այլ
կոծել զկոծ ի վերայ մեղաց և ա
նօրէնութեան իմոյ .

(ԽԴ)

Պահեա՛ւ զիս տր ՚ի բանից և ՚ի գոր
ծոց . ՚ի տեսութեց և ՚ի գերիջ
խորհրդոց . և զերկիւղ դատաստա
նի քո տրպա՛ւորեա՛ւ ՚ի սրտի իմում ,
Բ ան

անգբաղ յօժարութե մտօք փու-
թալ և պահել զպատուիրանս քո:
(ԽԵ.)

Փակեա՛ տր զդուռն մեղաց իմոց.
և բաց ինձ զդուռն լուսոյ և
արդարութե. զի երկիւղալից սի-
րով եկից զՏեա իմոյ արարչիդ:
Որ ասացեր՝ եկայք առիս ամաշ
խատեալք. Եւ դարձեալ թէ՛ որ
խնդրէ, առնու. որ հայցէ, գըտա-
նէ. և որ բախէ՛ բացցի նմա:

(ԽԶ.)

Մայեաց տր ՚ի մերկութի անձին
իմոյ՝ զոր կողոպտեաց թշնամին.
և այժմ իայտառակ և ամօթալից
կամ առաջի քո: Մարդասիրեա՛ և
զգեցո՛ ինձ հանդերձ. մո՛յժ և ու-
րախացո՛ ՚ի կոչումն բազմելոց քոց:

(ԽԷ.)

Օգեցո՛ ինձ տր զպատմութեանն
զառաջին զոր մերկացայ մեղօք ի-
մովք. ցոյց զանոխակալութիդ քո յիս
և լուսափայլ ողորմութե քո զարդա-
րեա՛ զմերկութիս իմ: 18

(ԽԲ)

Ի դուր տր աղաղակի անառակիս՝
որ ամօթով կամ առաջի քո. զգունձ
հայրենի վատնեալ՝ սովամահ կո
րընչիմ. կերակրիլ հա՛ւասար եղէ
խողից անասնոց և նմանեցայ նց.

(ԽԳ)

Մի՛ մերժեր զիս տր ՚ի հայրենի
գթոյ քո. համարձակիմ ՚ի խնամ
սիրոյ քո. ՚ի ծնողէդ վերջացայ՝ և
զորդիութի իմ ուրացայ: Հայր՝
մեղայ յերկինս և առաջի քո. չեմ
արժանի կոչիլ որդի քո. արա՛ զիս
իբրև մի ՚ի վարձկանաց քոց:

(Ծ)

Օ արդարեա՛ զիս տր մեծա՛ն էր
կիւղի՛ն քո. և դարձո՛ յանառակու
թենէ ՚ի յարդարուի, յաղտեղուէ
՚ի սրբութի. ՚ի ծուլուէ ՚ի զգաս
տութի. ժուժկալութի՛ գնալ ՚ի
ձանապարհս քո ուղիղս:

(ԾԷ)

Դադարեցո՛ զիս տր ՚ի չարաչար
խոր

խորհրդոց իմոց . և յառնելոյ ըզ
կամս մտաց իմոց և մարմնոյ իմոյ .
զահագին օր գալտեան քո տր նը
կարեա՛ առաջի աչաց իմոց . դողալ
և սարսիլ ՚ի դատաստանաց քոց :

(ԾԻԲ)

Պայծառացո՛ տր զլապտեր հո
գւոյ իմոյ ուն կուսանացն իմաստ
նոց . և շնորհեա՛ պատրաստիլ արթ
նութք՝ ընդառաջ ելանել երկնա
ւոր փեսայիդ . զի մի՛ մնացուք
արտաքս ուն յիմար կուսանան :

(ԾԳ)

Օ՛անո՛ տր ինձ զճանապարհս քո
և ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո .
հեռացո՛ տր զմարմինս իմ ՚ի խոր
հրդոց չարեաց՝ և հաստատեա՛ յեր
կիւղ բարեաց . սուրբ և անարատ
կեալ առաջի քո յամ Ժամ :

(ԾԴ)

Օ՛անօրէնուիս իմ ջնջեա՛ տր . ՚ի
յոյս բարեաց և յերկիւղ քո զմիտս
իմ բւեռեա՛ . լցեալ սիրով սպասել

Լակնուներ յմեծի դալստեան քո :

(ԾԼԵ)

Օրացո՛ղ զիս տր 'ի պատուհիրա
նաց քոց՝ անսալ երկիւղիւն . դողալ
և սարսիլ 'ի դատաստանաց քոց .
խնդրել զարդարութիւն և զերա
ւունս երեսաց քոց . առնուլ ըզ
պարգևս շնորհաց քոց :

(ԾՕՕ)

Լրձակեա՛ն զիս տր 'ի կապանաց մե
ղաց իմոց . և զհնացեալս մեղօք՝ վե
րըստինն նորոգեա՛ն . և զխաւարեալս
'իցանկուէ մարմնոյս լուսաւորեա՛ն
դնալով 'ի ճանապարհս խաղաղուէ
զի տեսցենն աչք իմ զփրկուի քո՝
զոր պատրաստեցեր սբց քոց :

(ԾԼԵ)

Բժշկեա՛ն տր զանբժշկելի հիւան
դութիս իմ . որ կարկամեալ դը
նիմ 'ի մահիճս մեղաց իմոց . և դե
գերեալ կամ 'ի դուռնս երկրորդ
սելովմայ . ըսպասել և ալինուներ
մեծի դալստեան քո :

(ԾԲ)

Հրամայեա՛ տր ինձ ուն զանդամա
լուծին առողջանալ . խորտակել
զանկողինս ցա՛նոց իմոց . շրջիլ ընդ
կամարարս քո . ՚ի տան տն և ՚ի գա
հիթս այ ծաղկիլ և ո՛չ մեղանչել .
Խորտակեա՛ տր զբռնուի սատա
նայի . հատ և իբաց ընկեա՛ զզօրու
թիւն նր . արգել զյարձակումն նր
ի վր իմ . զի տարապարհակ վարեալ
զմարմինս իմ , տանի ընդ արձակուի
ճանապարհի՝ որ տանի ՚ի կորուստ
և յապականութիւն :

(ԾԲԹ)

Յիշեցո՛ տր զբաղեալ և մոռացլ
մտաց իմոց զահա՛նոր և զսոս
կալի դատաստան քո . զպատի՛ և
զիառան արդարոցն . և զաններելի
տանջանսն մեղա՛նորացն . և նոքօք
զարհուրեալ դողացո՛ զմարմինս իմ
տեսանել զմահ հանապազ առա
ջի աչաց իմոց :

(Կ)

Բեռեա՛ տր զմարմինս իմ ընդ
եր

Երկիւղ քո . և ընդ սէր պատուի
րանաց քոց . և զհրամայեալսն ՚ի
նմա՝ երկիւղիւ լսել . առանց ձանձ
րութէ կատարել միշտ՝ և մերկա
նալ ՚ի մեղաց և ՚ի ցանկութեանց
կենցաղոյս . և պայծառանալ վա
րուք առաքինութեան :

(ԿԼ.)

Փրկեա՛ զիս տօր ՚ի գաղտնաձիգ
նետից սատանայի . որ բազում
մեքենայիւք պատեալ պաշարէ
զիս : Լ՛նար առեալ զմիտս իմ ,
վարէ ՚ի գերութի ցանկութեան
մեղաց . առնելով ծաղր և այսն
կատականաց թշնամեաց :

(ԿԼԵ.)

Լ՛մրացո՛ զիս տօր յերկիւղ քո . և
զօրացո՛ զօրութիւք քո . զհիւան
դութի հոգւոյ իմոյ առողջացո՛ .
և զցա՛ւս մարմնոյս բժշկեա՛ . եւ
զջերմութի սրտի քո՝ հաստատեա՛
ի սրտի իմում , չարչարակից լինիլ
սրբոց քոց :

(ԿԳ .)

Ղարձո՛ զգերեալս ՚ի սատանայէ .
և զմեղօք վաճառեալս եգիպտա
կան և խիստ տանջանացն՝ փրկեա՛
՚ի բռնակալ չար սպասաւորաց դի
ւացն . և յեղէգնակոխ մեղացն
հանցես՝ և արկցես զիս յեր
կիրն անետեաց .

(ԿԳ .)

Ընկղմեա՛ տր զթշնամին իմ ընդ
զօրութի փարաւօնի . զի սպառնա
ցեալ ՚ի վր իմ խրոխտայ . դարձու
ցանելով զիս յառաջին յանցանսն
ընդ իշխանուք իւրով՝ ծառայել
մեղաց և անօրէնութեց .

(ԿԵ .)

Երծո՛ զիս տր ՚ի լերինս քար
անձաւի . կամ ՚ի տեղի անապատի .
ուր և ողորմութիւն քո առաջնոր
դեսցէ ինձ , հանդիպիլ մեծի փա
ռաց անուան քո . տալ ինձ զթևս
աղանակերպ հոգւոյդ սբյ՝ թրու
ջիլ և վերանալ խառնիլ յերամս
արդարոցն :

(ԿՕ)

Սամանեցո՛ զիս տէր յօթևանս
արդարոց քոց • և զՏանգիստ աշխա
տուէ սք հարցն պարգևեա՛ ինձ •
անտես արա զյանցանս իմ և դա
սա՛նորեալ պայծառացո՛ ընդ սքս
և ընդ սիրելիս անու՛ան քո :

(ԿԼ)

Հաստատեա՛ տր զխաղաղութի և
զպայծառութիւն լուսոյ կենաց
անձին իմոյ • զի մի՛ խոտորիցիմ յաջ
կամ յահեակ • և դատապարտիմ յա
նուր գալստեան քո՛ պահանջելով
զլետին նաքարակիտն մինչ իսպառ :

(ԿԲ)

Մի՛ մերժեր զիս ՚ի բազմագուրթ
ողորմութեց քոց • զապանինեալս
՚ի քեզ ամրացո՛ աներկիւղ պահե
լով յամենայն որոգայթից սատա
նայի • զի մի՛ գերի վարեալ տանիցէ
զմիտս իմ ՚ի զբաղումն և ՚ի չար
ծառայութիւն :

(ԿԹ.)

Ուսո՛ զիս տր առնել զարդարու
թիւն. խօսել զճշմարտութի.
սիրել զսրբութի, և ատել զաղտել
ղութիւն. խոտորիլ ՚ի չարեաց, և
գնալ ՚ի ճանապարհս բարեաց:

(Տ)

Լպրեցո՛ զիս տր յորսողաց՝ որք
գան ի վր իմ, ըմբռնել զիս ՚ի մեղս
և ՚ի ծուլութի անժուժկալութե.
Մոռացումն առնել յանցանաց ի
մոց. և ոչ տալ յիշել զօր հատուց
ման. և զսարսելի պատասխանն որ
ասէ. երթայք յինէն անիծեալք
ի հուրն յա՛խտենից:

(ՏԼ.)

* Երանեա՛ զիս տր ՚ի գլորմանէ.
և ՚ի բազմամեղ անդրնդային
խորութենէ վերացո՛ և բարձրացո՛
թեօք հոգւոյդ սբյ ՚ի խնդրեաժս
հաճոյից. ՚ի նորոգումն և ՚ի լուսաւո
րութի մտացս ՚ի ջնջումն մեղացս. և
ի կատարումն սբ պատ՛իրանոց քոց

(ՆԻ)

Խնդրեա՛ տր զեղծեալ և զկորուսեալ քո պատկերս. որ ՚ի մէջ աղբի և տղմի մեղաց փակեալ կամ. գիտածել անելան շնորհի քո և դի՛ր ՚ի գանձանսկն առաջին յորմէ անկան:

(ՆԻ)

Ե՛կ տր ՚ի տեսութիւն Տիւնդագեալ հոգոյ իմոյ. դի՛ր զձեռնքո ի վերայ իմ. բժշկեա՛ ասելով. զօրացի՛ր առ զմահիճս քո. և երթ ՚ի տուն քո արդարութեան:

(ՆԻ)

Ե՛կ տր ՚ի խնդիր մոլորելոյս. որ յածեալ շրջիմ արտաքոյ հօտի պատու՛ իրանաց քոց. գազանաբեկ եղեալ և քարավէժ մեղօք կառափ նատիմ ՚ի դիւաց. ըմբռնեա՛ և անձ ՚ի փարախ հայրենի. և խառնեա՛ ՚ի գառինս հօտի քո:

(ՆԵ)

Ետևեա՛ տր զհետ ճողոպրելոյս ՚ի քէն. արագապէ՛ս փութացիր.

Հաս և ըմբռնեա՛ զապստամբեալս
'ի ձայնէ կոչման քո. և դիր 'ի բանդ
կապանաց անխզելի սիրոյ քո:

(Կ.Օ.)

Մի՛ թողուր զիս տր 'ի հեռանալ
սիրոյ պատուիրանաց քոց՝ և 'ի վա
րուց առաքինութեց. այլ յորդո
րեա՛ առանելուլ յամ գործս ար
դարուէ. առանց մեղաց և առանց
իրիք խափանու՛ածոց պաշտել ըզ
քեզ սրբուք և արդարուք առաջի
քո զամ ա՛նուրս կենաց իմոց:

(Հ.Ե.)

Մի՛ մատներ զիս տր 'ի ցանկուի
մեղաց. 'ի քուն աչաց և 'ի ցան
կուի մտաց. այլ պարսպեա՛ երկիւ
ղի՛. և ապրեցո՛ յամենաճնար չար
գի՛ւացն և յ՛ճական զքօսանաց:

(Հ.Զ.)

Մի՛ յապաղեր տալ ինձ զփրկուի
հոգւոյ և զջերմուի սիրոյ. զկե
րակրոյ պարկեշտուի և զմարմնոյ
ժուժկալութիւն. զարտասու՛աց

բղխումն. զանդադար աղօթս. զճնա
զանդուի և զՏամբերուի յուսոյ.

(ՏԹ.)

Յաղթեա՛ տր հակառակամարտին
իմոյ. և զօրացո՛ զիս ընդդիմա
կաց լինիլ պատերազմողին ի վրիմ.
և զգեցո՛ ինձ զզրահն հա՛ւատոյ. պա
հօք և աղօթիւք սրբել զաղոս ցոն
կուէ և զխորհուրդս մարմնական.
և առնուլ զշնորհս փրկական.

(Ձ)

Տուր ինձ տր տեղի ապաշխարու
թեան. աշխատութեան հան
գիստ. խաղաղութեան հոգի. և
արդարութեան ճանապարհ. ամ
բութե՛ զէն. հաստատութե՛ յոյս.
և պնտութեան երկիւղ.

(ՁԼ.)

Լնցո՛ զիս տր ընդ անհուն անցից
մեղաց՝ խորաթուիչ ծովահեղձ
ցանկական կենցաղոյս. և շնորհեա՛
ինձ՝ ի լոյս աչացս՝ և՛ ի մտացս տե
սութիւն. ի հանգիստ կենաց. ի

Հանդիպումն շնորհաց . ՚ի շահիղս
ճանապարհացն արդարութե :

(28)

Շնորհեա՛ ինձ տր լալ աջացս . ար
տասնու՛աց հոսումն . մեղաց սուգ .
մտաց սրտի երկիւղ . ոսկերաց իմոց
սարսափումն և դողումն վս՝ տան
ջանաց . կենաց ճանապարհ . և
անդադար պաղատանս :

(29)

Լ՛րիացո՛ զիս տէր ՚ի պատուն՛իրա
նաց պահպանութի . որով յայտնի
ժուժկալութիւն ՚ի մարտ պատե
րազմի . բանսարկուն յաղթութի .
՚ի մարմնի մեռանիլ . և պայծառա
նալ ՚ի հանդիսի :

(30)

Կեցո՛ զիս տր երկիւղի՛ն և զըզ
մամբ . արտասու՛օք և հառաջա
նօք . սիրով և սրբութե՛ք . շնորհօք
և ճշմարտութե՛ք . գիտութեամբ
և ամ առաքինութեամբ .

(26.)

Քնջեա՛ տր զբազմութի մեղաց
խնոց. և թափեա՛ զմրուր դառնութե
յանցանացս. և պարարեա՛ զսիրտիմ
արբամբ սբ հոգւոյդ. և զփշաբեր
մարմինս իմ լցո՛ շնորհօք. զարգացո՛
և՛ ի պտղաբերութի փոխարկեա՛ :

(29.)

Երևեցո՛ տր զշնորհս քո՛ զգութ
և զողորմութի քո՛ ի պաշտօնէյս
քո. և տաճարացո՛ զիս բնակարան
լինիլ ամենասբ հոգւոյդ. մի՛ ևս
ծառայել մեղաց և ապականուէց :

(21.)

Թշկեա՛ զիս տր ՚ի հպարտութե
և յանբարտաւանութե. ՚ի սնա
փառութե. ՚ի մարդահաճութե և
յոխակալութե. ՚ի նախանձու և ՚ի
յատելութե և յամ չարութե :

(21.)

Փրկեա՛ զիս տր ՚ի մարդկային գո
վեստից ՚ի փառաց և ՚ի մեծարա
նաց

նաց . լոյս կարծելով զիսաւարս՝
համբաւեն իվր իմ բարի՝ զեզկե
լիս և զողորմելիս . համբաւեն զիս
առաքինի . և ես եմ արտասունել
և անթիւ մեղօք լի՝ . Սաճկեա՛
զիս ՚ի լուսոյ սուտ գովութեց և
երանութեց . զի ոչ գիտեն զմեղս
իմ . Լորեիմ սրբուք՝ և լի եմ աղ
տեղութք . կերպարանիմ առաքի
նութք՝ և կեամ անառակութք .
փայլիմ երկիւղածութք՝ և վարիմ
մարդահաճութեամբ . ճանաչեմ
զճմարտութի՝ և խօսիմ զսրտութի .
գիտեմ զարդարութիւն՝ և գոր
ծեմ զանօրէնութիւն .

(2Թ.)

Քաւենա՛ զիս տր՚ի մեղաց և ՚իբամ
բասանաց . և թո՛ղ ինձ զանժուժ
կալուեն և զժուլութե . զորկորս
տութե և զդատարկաբանութե .
զցանկութի աղտեղուե . զհայհոյու
թիւն և զամբիծս չարեաց .

(Գ.)

Կացո՛ զիս տր հաստատուն անշարժ
Բ

ի տեղի փորձանաց պատերազմի .
առանց երկիւղի քաջ և սխիւտ հա
ւատով և յորդորական սիրով՝ զօ
րավեգ լինիլ ընդ եկեղոց դիւանն
ի վճիմ . զինեան զիս ամրակուռ
զինուռ քո՝ տալ պատերազմ և յաղ
թել թշնամւոյն հակառակամար
տի . որ կամի իսպառ զիս որսալ

(Ղ, Լ)

Օ նկըղմեալս տր ի խորս մեղաց
հանցես և բերցես ի լոյս պատուի
րանաց քոց . և առ քեզ կոչեսցես
զհեռացեալս ի քէն . և թողցես ըզ
գործս իմ անառակուռ . զապաւի
նեալս ի քեզ մտիթարեսցես . զար
ձակեալս ի կապոյ պատուիրանաց
քոց՝ ըմբռնեան լ լուծ սիրոյ քո .

(Ղ, Բ)

Օ գութ սիրոյ քո տր միանորեան
յիս . և զարդեւեալս ի կապանաց
բանտի՝ արձակեան . և խզեան զկա
պանս մեղաց իմոց . առաջնորդեան
ինձ ի ձանապարհ . և տեղի յարկից

Պ.

33

պատ

պատրաստեա՛ւ . և պսակեա՛ւ ը սբսքո .

(ՊՊ)

Հաղորդս արա՛ զիս տր անային
սիրոյ քո . սիրել զպատուիրանս քո
և գնալ ՚ի ճանապարհս քո . չարչա
րիլ մինչև ցմահ վս անուանդ քո .
մըտանել ՚ի փառս և դասիլ ընդ
սբս քո . և ուրախանալ միշտ ընդ
կամարարս քո :

(ՊՊ)

Պթա՛ ՚ի մեղուցեալ և յեղկելի
անձն իմ տր . խափանեա՛ զանա
ռակ ցանկութիս իմ . սրբեա՛ զաղ
տեղուի մեղաց . և քա՛նեա՛ զանօ
րէնութիս իմ . բժշկեա՛ զվիրա՛նո
րեալ հոգիս . և առողջացո՛ զհիւ
անդացեալ մարմինս իմ . ցրու՛եա՛
զչարն յինէն . և ժողովեա՛ զբարիս
և լից զպակասութիւնս իմ :

(ՊԼ)

Լուջի քո անկանիմ և խնդրեմ
զթողուի մեղաց իմոց . զպաղատանս
իմ ընկա՛լ . և քա՛նիչ լեր յանցանաց

իմոց. պայծառացո՛ւ և լուսաւորեա՛ն
զխորհուրդս և զմիտսիմ. կարողացո՛ւ
զմարմինս իմ անդադար կալ ՚ի փա
ռաբանութի անուանդ քում սբյ.

(Ղ. 9.)

Օ, անկեալս մեղօք կանգնեա՛ն տր
և զխոցեալս ՚ի թշնամւոյն դե
ղատուեա՛ն. բարձ զցաւս մեղաց և
վերացո՛ւ զկսկիծ յանցանաց. յափշ
տակեա՛ն ՚ի դառն մահճաց. և ազա
տեա՛ն յանողորմ տանջանաց. ՚ի մարմ
նական յղփանաց հեռացո՛ւ և ՚ի դա
սրս ճգնաւորացն դասեցո՛ւ:

(Ղ. 1.)

Եր վերակացու և պահապան ան
ձին իմոյ ո՛վ տր իմ յս. պահեա՛ն
զիս ՚ի դիւաց. և փրկեա՛ն զիս ՚ի մարդ
կային փորձանաց. հակառակողաց
յաղթեա՛ն և կացո՛ւ զիս ՚ի մեջ պատե
րազմողաց քաջ և ընտիր լինիլ. գոր
ծակցեա՛ն ինձ լինիլ քաւարան մե
ղաց՝ և համբերել վշտաց. առաքի
նաջան գործովք հանդիպիլ քում
ամային շնորհացդ: 35

Ղ. (Ը)

Ունի ինձ տր' վայ ինձ. զի մեղօք
կործանեցայ. և մտօք իմովք աղ
տեղացայ. 'ի բարեաց ունայնացայ'
և 'ի սիրոյ ցամաքեցայ. 'ի լալոյ խա
նարեցայ' և 'ի գնալոյ դադարեցայ'
Ո՛չ ունիմ աչս լալոյ ե՛ն արտաս
ու՛նաց. ծփիմ տարակուսեալ. զի
յոյս և ակն բարեաց ո՛չ ունիմ:

Ղ. (Թ)

Կանգնեա՛ տէր զտարաբերեալ
անձն իմ որ լի՛ եմ մեղօք և ան
թի՛ւ յանցանօք. և խարշեալ և տրո
հեալ եմ ամ անդամօքս. յոտից
մինչև ցգլուխս ապականել. և չիք
հնար բժշկութե. եթէ ոչ 'ի քէն
տր իմ յս. խոնարհեա՛ առ վիրաւ
որեալս դեղատունիք. և մի՛ գար
չեր 'ի չարահոտ ախտացելոյս:

Ղ

Յեռացո՛ տր զբերան իմ 'ի բամ
բասելոյ. և զլեզու իմ 'ի չար խօսե
լոյ. զականջս իմ 'ի չարալուր լսելոյ
և

Լ զձեռս իմ՝ ի յափշտակելոյ . Լ
զոտս իմ՝ ի յանառակ գնացս երթա
լոյ . Լ զամ անդամս իմ զգաստացո՛
միշտ զհաճոյս քո կատարել :

ՃԼ.)

Մեղայ քեզ տր մեղայ զի յանցել
զպատու իրանան քով . ի լուսոյ
կենաց ելայ՝ Լ մտայ ի խա՛նար մե
ղաց ցանկանալով աղտեղութեց .
՚Ի սիրոյ քո հեռացայ՝ ըմբռնեցայ
՚ի չարէն . Լ եղէ որդի կորստեան .
ողորմեա՛ ինձ բազմամեղիս բարե
րար՝ զի դու միայն ես մարդասէր .

ՃԻ

Ի քեզ տր ապա՛ն ինձ . որ քա՛նա
րան ես մեղա՛նորաց . Լ փախու
ցելոյս դարան . արա՛ փախստական
զթշնամին իմ . ( ) գնական զայլ ոք
ոչ ունիմ . բայց զքեզ միայն ունիմ
պահապան անձին իմոյ . ՚ի վրտան
գից փրկեա՛ . ՚ի յորոգայթից ապրե
ցո՛ . Լ արժանի արա՛ զիս լինիլ
որդի յա՛նխտենին :

(ՁԳԻ)

Որորմե՛ս ինձ տր կենաց և քա՛նիչ
մեղաց. կատարիչ խնդրո՛ւածաց
և արձակիչ կապեղոց. բաշխօղ պար
գեաց. և տո՛ւիչ ամ շնորհաց :

(ՁԳԻ)

Ի՛նչ տր զաղաքանս իմ. և ընկա՛լ
զպաղատանս իմ. քա՛նե՛ս զյանցոնս
իմ. և կատարե՛ս զխնդրո՛ւածս իմ.
արձակե՛ս զկապանս իմ, և բժշկե՛ս
զՏոգի իմ. առողջացո՛ զմարմինս իմ
և ուղղե՛ս զգնացս իմ. փութացո՛
զիս ժամանե՛լ յօթևանս սբց քոց :

(ՁԵ)

Նալածե՛ս տր զբազում ախտա
ժետութիս իմ. զցա՛նս ՚ի մարմ
նոյս՝ և զաղտ ՚ի Տոգւոյս. զքուն
՚ի գլխոյս՝ և զյագումն որկրոց.
Պահե՛ս զխորհուրդս իմ անզբաղ.
զսիրտ իմ սուրբ. և զմիտս իմ լու
սաւոր. զցանկութիս՝ առ քեզ. և
զյօժարութիւնս՝ յաղօթս ՚ի տո՛ւե
և ՚ի գիշերի :

(ՁՕ)

Բողևեա՛ն տր ՚ի գլուխ իմ աղբիւր
վտակաց. և զանդս մտաց իմոց ա
ռողեա՛ն. զաղտ յանցանաց իմոց լը
նա՛ն. և սրբեա՛ն զթարախ վիրաց իմոց
զփուշ մեղաց իմոց խլեա՛ն և տնկեա՛ն
զբոյս կենաց: (Ձեցո՛ տր զարդա
րուի՛ և նո՛ւաստացո՛ զանօրէնուի՛.
մեռո՛ զմարմնոյ ցանկուի՛ և նորո
գեա՛ն զհոգւոյս կենդանութի՛:

(ՁԼ)

Կոչեա՛ն տր զմեղուցեալ անձն իմ
՚ի քեզ. զի մերձենալ առ քեզ
ոչ իշխեմ. պատկառիմ յամօթոյ՛
և զարհուրիմ ՚ի գործոց իմոց. ոչ
ունիմ առ քեզ համարձակութիւն՝
զի ես ինձէն եմ կորուսեալ. ՚ի սբ
պատուհրանաց քոց հեռացայ՝ եւ
մերկացայ ՚ի փառաց քոց. այլ դու
տր գթա՛ն յիս և ողորմեա՛ն. զի ստեղծ
ուած եմ անարատ ձեռաց քոց:

(ՁԲ)

Ո՛չ իշխեմ տր անյոյս լինիլ. զի

ողորմած ես գրթած, և փառս ան
ճառ խոստացար դարձելոց մեղա
հորաց . այլ ես զարհուրիմ և դո
ղամ, և երկնչիմ ՚ի բազում և յան
թիւ մեղաց իմոց . զի պատրեալ
խաբեցայ յորսողէն, և արդ զինչ
լինիմ եղկելիս՝ որ տարակու
սեալ եմ ՚ի կենաց :

(ՁԹԻ)

Լ՛րա՛ զիս տր ՚ի սուգ և յարտա
սուս վս մեղաց իմոց . զի ծանրա
ցեալ եմ անօրէնուէ բեռամբ՝ և
յագեալ աղտեղի խորհրդով . շատ
ներեցեր ինձ զի ոչ խրատեցեր զիս
՚ի մարմնի . արդ սարսեալ դողամ,
թէ ոչ մնան ինձ այսպիսի չարիք .
Լ՛ղաջեմ բարերար տր՝ մի՛ կոչեր
զիս յատենի . և տանջանաց մի՛ մատ
ներ զիս . այլ փրկեա՛ ՚ի հրոյ գեհե
նին . և ՚ի վտանգիցն ապրեցո՛ւ . և ողոր
մեա՛ ինձ . զի դու միայն ես մրդսէր

(ՁԹԻ)

Ս՛այ ինձ տր՝ զի ծփանք տարա
կու

Կուսանաց պատեն զիս. և զսիրտիմ
 խռովեն. զոր աղօթեմ ոչ գիտեմ:
 Սաղմոսեմ և ոչ իմանամ. շրթունք
 իմ բարբառի՝ և միտք իմ ճողույ
 րեալ յածի այսր և անդր եւ ըզ
 կայումն ոչ ունի: Եւ կամիմ զե
 իցէ անդ՝ բայց ոչ դատարի. ոչ տե
 սանի արդեօք և ոչ ըմբռնի. զուր
 աշխատիմ և ոչ ինչ օգտիմ. ուն ձայն
 հնչեալ պղնձի և ծնծղայի՝ թափուր
 և ունայն դատիմ. և անպտուղ գը
 տանիմ յամենայն բարեաց:

(ՆՈՒՆ)

Բնկալ տր զմուրեալս որ փախու
 ցեալ կամ ՚ի լերինս. ուն ծառայ
 չար ՚ի տնէ հալածեալ վս մեղաց:
 Եւ ՚ի սբ եղբարց հրաժարեալեմ.
 ՚ի սբ պաշտամանց հեռացեալ. զե
 սիրող էի մեղաց՝ և նախատինք կրօ
 նաւորաց. անյազ ՚ի մեղաց և ՚ի զը
 կանաց: Եւ նգութ էի աղքատաց՝
 և հակառակ ըսպասաւորաց. անը
 զորմ էի հիւանդաց՝ և անմխիթար

աշխատողաց . չէի իսկ արժանի
կալ 'ի մէջ ճգնաւորաց :

(ՆՃԻԲ)

Նանգո՛ւ տր զՆորհս հոգւոյդ սբ
'ի վ՛ր իմ . որ միայն եմ 'ի պատե
րազմի առանց օգնականի : Արբեա՛
տր զտաճար հոգւոյ իմոյ՝ և առիս
լէր ընդ երեկոյս : Բայց զաչս հո
գւոյ իմոյ՝ և լուսաւորեա՛ զմիտս
և զխորհուրդս իմ : Տո՛ւր ինձ զօ
րուի՛ տր իմ յս . և ընկա՛լ զօրհնա
բանուի բերանոյ իմոյ : Իխոր քնոյ
գիշերոյ զարթո՛ զիս . գոհանալ և
օրհնել զքեզ՝ որով զմեզս իմ քաւ
եցից : Շնորհեա՛ ինձ սուգ և
արտասուս լալոյ և սրգալոյ . և ան
դադար աղօթելոյ առաջի քո :

(ՆՃԻԳ)

Դատեա՛ տր զգատապարտօղն իմ
որ յանդգնի ի վ՛ր՝ մարտ եդեալ
ընդիս ցանկութե՛ և անժուժկա
լուի՛ . ծուլութե՛ և որկորստուի՛ .
փառասիրուի՛ և մարդահաճուի՛ .

բարկութիւնք և սրտմտութիւնք . ասե-
լութիւնք և չարաչար հայհոյութիւնք .
սնափառութիւնք և սնապարծութիւնք .
հպարտութիւնք և ամբարտաւանութիւնք .
բանիւք և գործովք և խորհրդովք
զօրաժողով լինիլ ի վերայ իմ . և
ընկղմէ զես ՚ի խորս չարեաց .

(ԱՎԻՒ)

Սփռեա՛ տր զչնորհս քո ի վեր մա-
սանց անդամոց իմոց . լցո՛ տր զմար-
մին իմ արիութիւնք և ժուժկալութիւնք .
և զհոգիս իմ երկիւղե՛ն և դողութիւնք .
զսիրտ իմ սիրով և արդարութիւնք քո,
և զմիտս իմ լուսով և իմաստութիւնք քո
զխորհուրդս իմ հանձարով գիտու-
թե՛ք քո, և զոտս իմ գնալ ՚ի շահիլս
արդարուէ . և զքերան իմ անդա-
դար սաղմոսել քեզ գոհութիւնք և
օրհնութիւնք . զաչս իմ յորդաբուղիս
արտասու՛օք . և զհոտոտելիս իմ հո-
տոտել զհոտ գիտուէ ՚ի կեանս . ըզ-
լսելիս իմ լսելով զձայնն անետեց
որ ասէ . Թողեալ լիցին քեզ ամ
մեղք քո .

(ԸԺԵ)

Մինչև յերբ անսաս տր չար գոր
ծողին. որ ոչ յագի իմով կորչս
տեամբ. այլ հանապազ սկիզբն առ
նէ չարեաց. և իբաց կորզեալ խա
փանէ զիս ՚ի բարեաց և յառաքի
նութեց. և հեռացուցանէ զիս ՚ի
սրբութեց. և ՚ի յա՛նժանից կենաց
արտաքս հանէ զիս. Խա՛նարեցու
ցանէ զլուսա՛նորութի աչացս. և
ապականելով գերէ զմիտս իմ. և
վարէ զիս ՚ի չար ծառայութի յան
ցանաց. և ՚ի ձեռս անօրէն դահ
ճացն մատնէ զիս. և տանի ՚ի տեղի
չարչարանաց. և արկանէ ՚ի բանո
կապանաց մահու. կացուցանէ ՚ի
մէջ խա՛նարասէր ըսպասա՛նորաց.
և ՚ի տուռնս մեղաց կապէ զիս.
և արդ ես եղկելիս զինչ լինիցիմ
եթէ ոչ դու տր օգնեսս ինձ.

(ԸԺԹ.)

Տես տր զլալիս և զողբալիս. զպա
ղատելիս և զեղկելիս. ինձ ողոր

մե՛ս անօրինելոյս . և շնորհեա՛ն ինձ
 յորդ արտասուևս 'ի գիշերի, և զնը
 շոյլ շնորհաց քոց յառա՛ւօտի :
 Բայց զխա՛ւարեալ աչս սրտի իմոյ՝
 ե՛ւ բժշկեա՛ն զՏիւանդացեալ հո
 գիս իմ . ընկա՛լ զդարձ մեղաւորիս
 և մի՛ բարկանար բազմամեղիս տր
 իմ յիսուևս . և քանզի անթի՛ւ ու
 նիմ զչարիս՝ ջնջեա՛ն յինէն . և տո՛ւր
 ինձ զշնորհս բարեաց :

(ՁԺԼ.)

Վամարձակիմ տէր աղօթել առ
 քեզ . խնդրեմ և ո՛չ իմանամ .
 զօգտակարն հոգոյս յայտնեա՛ն ինձ
 ո՛ղորմած տր զկամս բարիս . և ու
 սո՛ ինձ զպատու՛իրանս քո . ( ) բա
 րիս՝ զոր ո՛չ խնդրեմ և իմանամ տր
 ինձ տուր . և եթէ ո՛չ գործեմ ըզ
 բարիս, բարի՛ արա ինձ տր . և եթէ
 ո՛չ խնդրեմ զողորմու՛ի, ողորմու՛ի
 շնորհեա՛ն ինձ տր . և զՏեուացեալս
 առ քեզ կոչեա՛ն . և եթէ ո՛չ կամիմ,
 բըռնա՛ւորեա՛ն և 'ի քեզ կորզեա՛ն .

Լ եթէ ոչ կամիմ, դարձո՛ զիս . Լ
եթէ ըմբռնիմ յու՛մեքէ, զերծ՝
զիս . եթէ յերկրա՛ւորս զբաղեցայ՝
իխորհրդս հոգւորս զբաղեցո՛ զիս .
եթէ այսր Լանդր դնալ ցնդիմ,
մի՛ թողուր զիս մինչև ըմբռնեալ
տարցես ՚ի տեղի յարկի փոց քոց :

(ՆՈՒՆ)

Մի՛ հայիր տրիմ յեղկեալ սիրտս
Լ ՚ի զազըասէր մարմինս . զի հող
եմ Լ մոխիր . սիրեմ զերկրա՛ւորս Լ
ոչ փափաքիմ նայել յերկնայինսն .
այլ միշտ հեշտանամ ՚ի չարիս . Լ
ոչ տեսանեմ զանվախճան փառսն .
Լ ոչ յիշեմ զառաջին սբ հարսն
զերանելիսն . այլ ՚ի տիղմն աշխար
հիս թաւալիմ . Լ ոչ մաքրեալ վե
րանամ դասիլ ընդ առաքինիսն .
Լ ոչ զի մոռանամ զերկիւղ դտմտա
նին . Լ ոչ դողամ յահագին դառն
տանջանացն՝ որ կայ պահեալ մեղա
ւորաց . Լ ես ծուլանամ անհոգ լի
նելով ՚ի փրկուէ կենաց . շնորհեա՛

ինձ տր սուգ և կոծ անհանգիստ.
և արտասուև ապաշահանաց:

(ՁՎԹԻ)

Մի՛ յանդիմաներ զիս տր յա՛ն
ուրն մեծի ահեղին. և մի՛ յատենի
հրապարակին կացուցաներ զիս ա
մօթալի. և ՚ի տեղի ատենի մի՛ խայ
տառակեր զիս. և մի՛ կշտամբեր
յատեան դատաստանին. և մի՛ թո
ղուր ինձ զո՛չ գիտեմն լսել. և զա
հա՛ւոր բարբառն ահաբեկ՝ որ ասե
րթայք յինէն՝ ՚ի հուր գեհենին.
Լա՛ մի՛ իբաց մերժեր ընդ վատ և
ընդ չար ծառայի. և ՚ի ձեռն անո
ղորմ կապողի մի՛ մատներ զիս. և
մի՛ տար կերակուր որդանց թու
նա՛ւորաց ՚ի մէջ բորբոքեալ բոցոյ.
և մի՛ արկաներ զիս ՚ի խաւար սառ
նամանեացն տարտարոսին. Լ՝ յ
փրկեա՛ զիս ՚ի սաստիկ կայծականց
հրոյ. ՚ի բոցեղէն գետոց արշահա
նացն. ՚ի սաստիկ լալագին և խիստ
տանջանացն. և յողբոց տարակու

սանաց . ՚ի կափկափելոյ ատամանցն
և ՚ի սարսուելի կսկծանաց . ՚ի տոջոր
մանէ խաւարային բոցոյն , և ՚ի դը
ժնդակ դառն աղէտից խորովելոյն .
՚ի բոցածաւալ և ՚ի շրջապատ հրոյն .
և ՚ի կողկողաձայն և յանդէր վայոյն
փրկեաւ և ազատեաւ զլս ար :

(ՁԻ)

Բազմացաւ ար անօրէնուի ի վր
իմ . ի բրև զբեռն աղի՛ կամ կա
պարի՛ բազում է ախտ ՚ի հոգիս իմ .
և անխտիր եմ ՚ի մեղս մարմնոյ . և զա
նազան չարեօք լցեալ եմ : Բայց
այլ ինչ ունիմ վատթարագոյն՝ զան
զղջութի մարմնոյ՝ որ քան զամ չա
րիս է դառնագոյն : և զի յաղօթելն
իմ ում ձանձրանամ . և ՚ի սաղմոսելն
ոչ իմանամ . ՚ի խնդրել զերանուի
պղերդանամ . և յերկիւղէ շնորհաց
դատարկմամ . տկարմամ մարմնովս
և արձան աղի սիրտ իմ լինի . և ոչ
ծագէ ՚ի ներս լոյսն անշիջանելի . և
յաւուրն չարի՛ ոչ սարսեալ դողմ :

Գ .

48

Շնոր

(ՁԻԼ)

Շնորհեա՛ ինձ տր՛ երկիւղ սրբ
 բունէ և սգոյ. և յորդորեա՛ առիս
 աղբիւրս արտասունաց. Թեթևացո՛
 զծանրուի՛ բեռանց իմոց. և աճե
 ցո՛ առիս սբ աղօթս: Փուլթացի՛ր
 տր և եկ՛ ՚ի խնդիր մոլորելոյս. որ
 մերձեալեմ՛ ՚ի վախճան կորստեան.
 վս զի խա՛նարեցայ ՚ի լուսոյ. և ՚ի
 սիրոյ պատու՛իրանաց քոց խափանե
 ցայ. ՚ի չար թշնամւոյն յաղթեցայ՝
 և նունաղեցայ յերկիւղէ քումմէ.
 Տապալեցայ ՚ի չար խորհրդոց չա
 րին՝ և ցամաքեցայ ՚ի շնորհաց արտա
 սունաց սիրոյ քո. խաբեցայ յունայն
 բանից՝ և ՚ի լուսանորութէ՛ մտաց
 մոլորեցայ. աղտեղացայ մեղօք՝ և
 զօր վախճանին մոռացայ:

(ՁԻԲ)

Տարակուսիմ՛ անյոյս լինելով՝ որ
 ոչ գոյ ճար ապաշխարութեան.
 զի մարմնովս տրկարացայ՝ պակա
 սեալ ՚ի զօրութենէ. և ծերացեալ

նր՛ն ազեցայ : Սակայն ՚ի քեզ ապա
նինիմ տր յս հասիր յօգնութիւն
ծանրաբեռնեալ ընկղմելոյս . և
ազատեա՛ զիս ՚ի չարեաց . որ ա
զատիչդ ես ՚ի յանցանաց :

(ՃԻԳ.)

Բնկա՛լ տր զդոյզն շաղփաղի ա
ղօթս իմ . որ կամ առաջի քո դա
տապարտեալ . այլև ծոյլ ՚ի զգաս
տութենէ . մոլորեալ եմ ՚ի մտաց .
և յերկիւղէ ունայնացեալ եմ .
Բերան իմ այլ ընդ այլոյ բարբան
ջէ . աչք իմ պշնու . և միտք իմ ըզ
բաղնու : ո՛չ անզբօս աղօթեմ . և
ո՛չ սրտի մտօք խնդրեմ . ո՛չ հա՛ն ա
տով առ քեզ գոչեմ . և ո՛չ երկիւ
ղի՛ն կարդամ . ո՛չ արտասու՛օք հայ
ցեմ , և ո՛չ դողամ և սարսիմ վասն
անուրն պատասխանատուութեց :
Լա՛ն արդ տր՝ մի՛ անսար . այլ փու
թապէս արկ յապաշխարութի և
՚ի բովս մաքրութե հրոյ սրբեալ
և ազատեալ ՚ի մեղաց : Ս՛եծաւ

Ջերմամբ եռացն և՛ի յորդոր ար-
տասուև և՛ի պաղատանս և՛ի ինդր
ունճս. և տպանորեան յիս զառա-
ջին լուսանորուէ կերպարանն :

(ՁԻՊ)

Որոմեան տր մեղանորիս՝ յանցա-
ւորիս անթիւ բազմութիւն և դարձն
յապաշխարութի զգերիս վտարան
դեալ. և մո՛յժ զիս յարքունական
փառանս. լ՛աջնորդեան ինձ զվե-
րին ճանապարհն գալ առ քեզ. զի
եթէ դու ոչ առաջնորդեսցես ինձ՝
ես ոչ կարացից գալ. զի դու իսկ
հրամայեցեր. եթէ ոչ ոք գայ առիս՝
եթէ ոչ հայր իմ ձգեսցէ զնա :

Եւ արդ տր իմ գթած՝ մի՛ յիշեր
զմեզս իմ յաճախ լրբուէս՝ և զանց
առներ ՚ի ծառայէս քում մէ. մի՛ թո
ղուր զիս մնալ ՚ի նոյն չարիս՝ և ՚ի
կեանս աշխարհիս պատաղիլ. այլ
ոպ ընթացլ զկնի ծառայի փախե-
լոյ՝ այսպէս դարձուցանելով զիս՝
թողցես զյանցանս իմ. և արացես

Տաղորդս սբց կամարարաց քոց :

(ՆԻԵ)

Պարձո՛ տր զցասուամն բարկուէ
քո յինէն . որ մեղօք բազմօք ի
մովք տրտմեցուցի զքեզ . Ողորմեա՛
ապստամբելոյս ՚ի քէն . և զանհալ
րին դիզեալ կոյտս մեղաց իմոց ցր
ուեա՛ . ընդ քաղցր լծոյ ծառայուե
քո բւեռեա՛ զմիտս իմ :

(ՆԻՕ)

Պարգւեա՛ ինձ տր յս զալուամն
դաւթի՛ և զողբումն երեմիայի .
զՏառաչումն պետրոսի՛ և զյորդա
ռատ վրտակս արտասունաց կնոջն
պրոռնկին . զի նստեալ լացից անդա
դար ՚ի տունջեան և ՚ի գիշերի . զի
արժանի եղէց սրբիլ ՚ի յաղտոյ և ՚ի
թարախոյ . և յորդնալից վերաց զեր
ծանիլ . և ՚ի բազմաբեռն չարեաց
թեթևանալ՝ և դասիլ ընդ սբս քո :

(ՆԻԷ)

Ողորմիլ ինձ տր մի՛ յամենար . զի

առանց քո վաստակելոյ յիս՝ ո՛չ եր
 բէք գործի բարի . և ո՛չ սերմա
 նեալն յանդս հոգւոյ իմոյ բուսա
 նի . զի սերմն բանի քո որ յիս սեր
 մանեցան՝ ՚իչօր թշնամւոյն քաղե
 ցան . և բուսեալն՝ ոմն ՚իտապոյ ջո
 րացան . և ոմն ՚ի մէջ փշոցն անկեալ
 հեղձեալ ցամաքեցան : մշակելով
 քո յիս տր՝ լծեա՛ զերկուս աջս ե
 զանց որ յիս՝ արտասն ագոջ ձայնիւ
 պազատիլ առ քեզ յա՛րաժամ . զի
 արժանի՛ գտայց ողորմութե՛ք քում :

(ՁԻՐ)

Շնորհեա՛ տր զխաղաղութի՛ ե
 կեղեցւոյ քում սքյ . և ան հա
 ճարացելոյ թագա՛նորաց և իշխա
 նաց՝ զօրաց և զօրավարաց ՚ի ճա
 կատու պատերազմաց՝ յաղթել
 անօրէն բռնա՛նորաց :

(ՁԻԹԻ)

Ողորմեա՛ տր առաջնորդաց եկե
 ղեցւոյ՝ հայրապետաց և վարդա
 պետաց . երիցանց՝ սարկա՛նագաց՝

դպրաց՝ և ամուստի մանկանց է
կեղեցւոյ առնել զերանունս և
զարդարութի յամժամ. հովուել
զժողովուրդս քո. տքնիլ վասն հո
գւոց նց. ասելով ահաւասիկ ես
և մանկունք իմ զոր ետուր ցիս:

(ՁԼ)

Ողորմեա՛ տր յս քս կարօտելոց և
տարակուսելոց. որբոց և այրեաց.
տնանկաց և տանց հաւատացելոց.
կենդանեաց և ննջեցելոց. և որք
ընծայաբերք են եկեղեցւոյ. Լ. Ղ
քատաց՝ կերակրողաց՝ ողորմածաց՝
երկիւղածաց՝ և հիւանդաց. նա
ւորդաց և ճանապարհորդաց. խոս
տովանողաց և ապաշխարողաց. և
անդարձ մեղանորաց. ողորմեա՛ տր
և դարձո՛ զնս յապաշխարութիւնս:

(ՁԼԼ)

Ողորմեա՛ տր եղբարց մերոց կրօնա
ւորաց. և միանձանց ճգնանորաց.
Եւ որք յանձնարարին զինքեանս
յաղօթս մեր յիշել. ողորմեա՛ բա՛

ըերար և ըստ իւրաքանչիւրոց պի
տոյից: Բաշխեա՛ առատապէս ըզ
շնորհա հոգւոյդ սբյ իվք ամենե
ցուն սոցա. և զարդարեա՛ և միա
ցո՛ ՚ի սէր անձութե քո:

(ՁՂԲ)

Լ զաչեմ տր յս՛ և անկանիմ առա
ջի քո սբ խաչին. բարեխօսութի
ստրա զաղաչանս իմ ընկալ. և ըզ
խնդրու՛ածս իմ կատարեա՛. և զօ
րութ սորա զօրացո՛ զիս ՚ի կոչմանս
յոր կոչեցայ. և ՚ի պատու՛իրանս քո
զօր ուսայ: Տուք ինձ տր զսա՛ ՚ի
զօրութ և ՚ի ժուժկալութ՛ ՚ի զգաս
տութ և յառողջութ՛ լինիլ պահա
պան անձին իմոյ ՚ի տունջեան և ՚ի
գիշերի և յամ ժամու. ՚ի ննջել և
՚ի յառնել. ՚ի գնալ և ՚ի դարդարիլ.
՚ի գործս և ՚ի վաստակս. յաղօթել
և ՚ի պահել. և զհաճոյս կամայ քոց
կատարել: Սա՛ եղևցի ինձ բերդ
ամուր և աշտարակ հզօր երեսաց
Թշնամւոյն. զարդարեա՛ զիս սովաւ
՚ի

ի զարդ հոգեղինաց՝ և ՚ի լոյս ան
իմանալի։ Լճ յաճուրն ասեղի
բարբառոյ գաբրիէլ՝ յերևիլ սբյ
խաչիդ՝ լուսաճորեա՛ զխաճարեալ
հոգիս։ Վերանալ լուսով Է առաջ
անմահ փեսայիդ։ խառնիլ յերամս
հայրապետաց։ և ՚ի դասս մարտիրո
սացն։ և ՚ի գունդս հրեշտակաց։

(ՁՂԳ)

Բարեխօսութիւն սրբուհւոյ ԼԳա
ծնիդ և անարատ միշտ կուսիդ.
և յովհաննու կարապետին. ստե
փաննոսին առաջին մարտիրոսին.
և սբյն գրիգորի լուսաճորդին. և
ամ սբց վկայից քոց՝ լուր ինձ եղ
կելոյս։ Լճ գլորելոյս ձեռնտու
լեր. և մոլորելոյս առաջնորդեա՛.
և ՚ի խաճարե հանցես զխ՚ի լոյս. և
հոգւոյ իմոյ ազատուի շնորհեա՛.
հաստատեա՛ ՚ի սէր քո. և բւեռեա՛
յերկիւղ քո. զտաճար հոգւոյ ի
մոյ մաքրեա՛. և առիս օթևանեա՛.
Փակեա՛ զգուռն մեղաց իմոյ. և

պարըսպեա՛ն շուրջանակի յոսոխէ
իմմէ. Լա՛ն ՚ի մարդոյ չարէ և յան
իրանէ փրկեա՛ն և ազատեա՛ն զիս ա
ռաքինութե՛ք. և պարգևեա՛ն ինձ
զանձառ երանութի քո: Եկե՛նդանեց
մերոց ողորմեա՛ն. և զհոգիս ննջեցե
լոց մերոց պայծառացի լուսաւորեա՛ն

(ՁԼԿ)

Բարեխօս առ քեզ ունիմք զառա
քեալսն և զմարգարէսն. և զամ
սք մարտիրոսսն. զհայրապետսն և
զվարդապետսն. Ե՛ր աղաչանաց
նց և ազատեա՛ն զիս ՚ի մեղաց իմոց.
տընկեա՛ն յիս հոգի շնորհաց. և յոր
դորեա՛ն զիս բարիս գործել: ՚իծու
լանալն իմում բռնաւորեա՛ն. խա
փանեա՛ն զիս ՚ի չար գործոց՝ և սեր
մանեա՛ն յիս պտուղ բարեաց:

Բաջալերեա՛ն զիս ՚ի նեղութեան
իմում. մխիթարեա՛ն ՚ի վշտի. արժա
նի՛ արա զիս տը իմ և անձ իմ յսքս՝
լինիլ քեզ խաչակից մինչև ցմահ.
ոպ զի ՚ի հեշտութեանց աշխարհիս

Տրաժարիցիմ. և եղէց երանելեացն
դասակից. և ա՛ւազակին եղէց Տա
ղորդ. և ՚ի դրախտին վայելցից
զկեանս անմահս :

(ՁՂԵ)

Յա՛նուրն ՚ի վախճանի՝ Տրեշտակ
բարի ինձ առաքեա՛ւ. և քաղցրու՛ք
ա՛ւանդել զՏոգի իմ. ընդ ուղոյ
ճանապարհի առաջնորդեա՛ւ. և ըզ
գազանն դարանակալ կործանեա՛ւ.
անցո՛ զիս անխռով ընդ օդս խա՛ւա
րայինս. և զերծո՛ ՚ի չար ժանից գա
զանին. ապրեցո՛ և աներկիւղ պա
հեա՛ւ. և ՚ի կայանս արքն Տնգո՛, սպա
սել և ակն ունիլ գալստեան քո :

(ՁՂԶ)

Յորժամ գաս յերկնից ասեղ փա
ռօք և անթի՛ւ դասիւք Տրեշտա
կօք, զարհուրեալ դողան առ Տա
սարակ տարերք ամ՝ երկնայինք և
երկրայինքս. յակնարկել քո զօրու
թեդ՝ սարսին յասեղ փառաց ան
մահ թգ՛ւրիդ և անձառ դատաս

տանիդ և աններելի պատուհասիդ

(ՃԼԼ)

Յայնմ անուր և զիս ընկալ տր
ընդ արդարս և ընդ կատարեալս
քո . և կարգանորեա՛ ընդ աջմէ դա
սուն . և պստկեա՛ ընդ սբս քո . և
շնորհեա՛ ինձ զկեանս յա՛խտենից .
և զանձառ բարիս քո պարգևեա՛
ինձ . և քեզ փառք արարողիդ՝ և
պարգևողիդ իմոյ բարեաց :

(ՃԼԼ)

Յիշեա՛ տր զհոգիս ննջեցելոց մե
րոց յա՛նուր մեծի քում դալըս
տեանդ՝ յորժամ դաս յերկնից ան
ձառ փառօք . ահեղ և սոսկալի զօ
րօք . հրանիւթ և հոգեղէն զ՛արթ
նօք : Լ՛հա՛նոր հուր ադաջի քո
ընթացեալ տարածանի . կիզէ զլե
րինս՝ և հալէ զբլուրս . և զարա
րածս ամ առհասարակ տապալէ :
Յայնմ անուր ահեղին ողորմեա՛
ինձ մ՛որդասէր . զի դին սբարէն
քո եմ . Յորժամ զաղբիւրս ցամա

քեցուցանես՝ և զգնացս գետոց
դադարեցուցանես . զԺովու ջրոյն
զանբանութի սպառեցուցանես .
զլուսանորս խանարեցուցանես .
փողն ահագին ընդ տիեզերս ամ
հնչի . և զմեռեալսն զամ զարթու
ցանէ . և զաշխարհս ամ դողացու
ցանէ . և արարածք ամ յարուցել
կան առաջի անուէքո, Յայնժամ
դնես զգատողական անուքո . և
ընդ քեզ բազմեցուցանես զերկո
տասան առաքեալսն . Ընաջառ դա
տաստանան դատես . և յամենեցուն
արդարութի պահանջես . զկամա
րարս քո պատունես՝ և զպատամ
բեալսն ՚ի ձայնէ կոչման քո՝ պատ
ժես . և զարդարսն փառանորես .
ըզմարտիրոսսն և զսբ վկայսն պը
սակես . զխմաստուն սբ կուսանսն
զարդարես . և յիմար կուսանացն
զառագաստին դուռն փակես . և
ի փառացն և յերանութեցն հա
լածես . Օ զդիսն քո ընտրես , և
զայծիսն ՚ի քէն իբաց մերժես .

Լ'ի գեհեանն առաքես' ուր լա
լումն է աչաց. և դառնագոյն կըս
կիծ ահեղ տանջանաց . և հրեղի
նաց չար որդանց Թիւնաւորաց
կտտողացն կըճտումն ատամանց:

(ՁԼ, Թ.)

Լ'որդ' գթաւ և յիս յայնժամ մաւր
դասէր տր և բարերար փրկիչդ իմ
յս քս. և ողորմուք քով գթասցիս
ի հոգիս ննջեցելոց մերոց' որք հա
ւատով' ի քեզ ննջեցին . զորս յա
րուցեալ կացուսցես առաջի ահա
ւոր քո մեծի դատաստանիդ' յայն
տիեզերական հրապարակին ահեղ:
(Յորժամ յայտնին գործք բարւոյ
և չարի անթաքչելի իմէջ ատենին'
յայնմ աւուր ահեղին ԹողուԹի'
չնորհեաւ յուսացելոց քոց. որք յա
նուն քո սբ. ննջեցին յերկրի. զոր
գնեցեր պատճառական արեամբդ քո
Ս նջեաւ զձեռագիր ամենայն մը
կըրտելոցս ի քեզ. և Թող զպարտիս
յանցանաց ամ հաւատացելոց .

զկամայից և զակամայից. ընդաջմէ
քուժմէ դասեան, և զերանական ըզ
ձայնն ՚ի լսելիս ամ հա՛ւատացելոց
անետարանեան ասելով. եկայք օրհ
նեալք հօր իմոյ՝ ժառանգեցէ՛ք
զյա՛նխտենից բարութիւնն :

(Ձ'Խ)

Լ՛րդ՝ տր իմ և անձ իմ յս քս՝ բա
րերար ողորմած և մարդասէր՝
անոխակալ ե՛ւ անյիշաչար՝ ընկալ
զաղօթս և զխնդրու՛ածս իմ. որպ
պաղատիմ և հայցեմ ՚ի քէն վս իմ
և վս ամ հա՛ւատացելոց . մի՛ դար
ձուցաներ զերեսս քո ՚ի ժտողէս .
այլ խոնարհեան յաղաչանս իմ . և
լուր ինձ մարդասէր . և ցոյց յիս
զսովորական քո մարդասիրութեդ
զողորմութի . և խնայեան ՚ի մեղու
ցեալ ծառայս քո . Լ՛ն կարգեան
զիս ընդաջմէ դասուն . և մի՛ կա
ցուցաներ ՚ի ձախմէ ընդ ուլան՝
որք զայրացուցին զքեզ . և մի՛ պա
հանջեր յինէն զանհամար սարսիս

յանցանաց իմոց : Եւ մի՛ դատա
պարտեր զմեղաւորս յայնժամ . և
մի՛ յայտնեսցին ծածուկք գործք
ամբարշտութեան իմոց յանցանաց
յանաչառ ատենին՝ հրեշտակացն
տեսանողաց և հրեշտակապետացն
և ամ սքց քոց սիրողաց . այլ յաղ
թեալ ՚ի քումմէ մարդասիրուէդ
արասցես այցելութի մեղուցեալ
ծառայիս քո . և մի՛ ըստ չար գոր
ծոց իմոց հատուցես ինձ : Եւ մի՛
հրամայեր կապեալ ոտիւք և ձե
ռօք հանել ՚ի խաւարն արտաքին .
ուր լալ աչաց է և կրճտել ատա
մանց . այլ ըստ քում գթութեդ
և բարերարուէդ և անյիշաչարու
թեդ՝ ողորմեա՛ ինձ բազմամեղիս :
Յայնմ աւուր զերծո՛ զիս յամօ
թոյն յաւիտենից . և փրկեա՛ զիս
յանվախճան տանջանացն . ապրե
ցո՛ զիս յաններելի պատուհասիցն՝
և բաց ինձ զգուռն ողորմուէ քո .
և մի՛ փակեր զգուռն արքայութե
տր իմ տր՝ ամ իմ ամ յս քս :

Լ' րժանի՛ արա զիս զանարժանս
 յա՛նուրն յայնմիկ երանութեց և
 անապականութե պարգևաց լու
 սոյ. և անսպառ յա՛հտենից ուրա
 խութեց. և բարեաց հատուցմանց
 սբցն և արդարոցն. և զփառս երա
 նելեացն վայելել միշտ : Օ ի մը
 տից արժանապէս յառաքաստ ան
 մահ փեսայիդ . և ժառանգեցից
 զանսպառ բարիսն ընդ ան սբս քո՛
 մաքուր և յստակ և սբ սրտի՛ն՝ հա
 մարձակ երեսօք : Լ' նհատ տեսից
 զքեզ ընդ հրեշտակս . և ընդ սբ
 սիրօղս վայելեցից զանհաս զան
 ճառելիդ և զանեզը լոյս Լըրրոր
 դուեդ՝ գոհանալով . և զուգա
 հա՛նասար արասցես ընդ սբս քո
 յօրհնաբանութիս միշտ արժանա
 պէս . հանապազ անճային անստ՛ներ
 լուսով քո պայծառացի : Լ' ան
 դադար երգով փառանորեցից զա
 մենասբ Լըրրորդութիւնդ . այժմ
 և յա՛հտեանս յա՛հտենից
 Լ' մէն :

* Նորին Դարձեալ Լ' շօնս Կից Լ' Կրեմ
Լ' սայեալ աս քէր ան՝

Բ
ան զօրութեց՝ աղաչեմ
զքո բարերարութիւնդ .
ժտեմ և հայցեմ ՚ի քէն .

տո՛ւր ինձ տապան ապրեցուցիչ
ոնց նոյին . ապրեցուցիչ ինձ ՚ի հրե
ղէն ծովէն և յանդրնդային հրա
հոսանացն . յանշէջ արգելանէն և
յանհնարին վտանգիցն . Օ ՚ի դու
ես տր ան՝ որ զբանդ անային ծած
կեցեր և ՚ի ծառայական կերպս ի
ջեր վասն իմ . զլեղի ՚ի քիմս առեր
և ապտակ ՚ի ծնօտս ընկալար :

Լ' Է այժմ աղաչեմ զքեզ՝ ազատեա՛
զիս ՚ի դառն ծառայութենէն սա
տանայի . զի յորժամ զձեռս իմ ՚ի
վերունելով աղօթեմ, անօրէն սա
տանայ խաբէ և ունայն հանէ զիս
՚ի յաղօթից իմոց . Տո՛ւր ինձ ան
բերդ ամուր . և կորզեա՛ զիս յա
ռիւծոյն որ հանապազ կամի կլա

Ե

65

նել

նել զիս : **Օ** ի ընդ պիտանիսն
փառաւորեցից ՚ի բարձունս ըզ
Տայր և զԱրդի և զԵբ Տոգիդ .
այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն :

* Արիւն աշօրէս սրբն Արիւն . որիս որիս
Տայրուսմուլ * :

Մեր յս քս երկնի և երկ
րի . իշխանս կենաց և մա
հու . դատաւոր կենդա
նեաց և մեռելոց : Քս ամ յոյս
և ապաւինն հոգւոյս իմոյ՝ քեզ խո
նարհեցուցանեմ զերկրպագութիս
և մատուցանեմ զփառաբանութե
մաղթանս : **Լ**իւր պարգևիչ հայց
ւածոց իմոց՝ որ միայնդ ես առնց
մեղաց . որ միայնդ ես սբ և ՚ի սբս
հանգուցեալ . որ միայնդ ես գը
ծաթ և ողորմած :

Ողորմեա՛ ինձ ամ ըստ մեծի ողոր
մութ քում . և ըստ բազում գը
թութ քում քաւեա՛ զանօրէնս իսիմ :

Ստեղծիչ իմ ողորմեա՛ ինձ և օրհ
նեա՛ զիս . երևեցո՛ զերեսս քո
առիս և հաշտեա՛ ընդիս : Ապրե
ցուցիչ իմ դա՛րձ առիս և երևեցո՛
զերեսս քո և յիշեա՛ զիս յարքայու
թեան քում : Դա՛րձ առիս ա՛ծ փր
կիչ իմ . և դարձո՛ զսրտմտու
թիւնս քո յինէն :

Մի՛ յա՛նխտեան բարկանար ինձ .
և մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո
յինէն : Մի՛ բարկութե՛ք քո խրա
տեր զիս . և մի՛ սրտմտութե՛ք քով
յանդիմաներ զիս : Մի՛ յա՛նխտէն
բարկանար ինձ . և մի՛ յիշեր զչա
րիս իմ . և մի՛ պարտա՛ւորեր զիս
ըստ իմում անօրէնութեանս :

Մի՛ իսպառ բարկանար ինձ . և
մի՛ յա՛նխտեան պահեր ռիս :

Մի՛ ըստ մեղաց իմոց առնէր . և
մի՛ ըստ անօրէնութե՛ս իմում հա
տուցոնէր ինձ : Մի՛ ընկենուր զիս
յերեսաց քոց . և մի՛ խնդրէր զգիր
յանցանաց իմոց . և մի՛ դատապար
տեր զիս : զի ես ինձէն գիտեմ

որ անուղղայ եմ և յանցանոր ՚ի
 մանկութե. և անպատասխանի եմ
 յամի: Եւ յու դատանոր հզօր
 և անոխակալ. որ զյանցանսն թո
 շեր անառակ որդւոյն՝ թող եւ
 ինձ զպարտիս մեղուցեալ և անօրի
 նեալ քո ծառայիս: Բանզի քո
 առատ բարերարութիդ յայնժամ
 երևեսցի, յորժամ ինձ ողորմիս.
 որ չեմ արժանի ողորմուեք քում,
 յորժամ յիս ցուցանես զերկայն
 մտութի քո. որ արժանի եմ բիւ
 րուց տանջանաց. զի զամ անուրս
 իմ անառակութեամբ անցուցի
 և ոչ կացի ՚ի հրամանի քում.
 Եւ որ քաղցրացիր ինձ բարի եւ
 քաղցր թագանոր. և հաշտեաց ընդ
 բազմամեղիս. և մի՛ դարձուցնէր
 զերեսս քո յինէն. և մի՛ խոտորիք
 բարկուք ՚ի ծառայէ քումմէ:
 Մի՛ հայիր յանձնազանդութիս իմ
 և ՚ի պղերգութիս: Մի՛ անարդեր
 զիս և մի՛ թողուր զիս. և մի՛ ընդ
 վայր հարկաներ զիս. զի թէպէտ

Էս զտաճար հոգւոյդ սրբոյ ապա
կանեցի իմով ծուլութիւնս և անա
ռակ գնացիւքս, այլ դու գթա
յիս ստեղծիչ իմ ողորմած և ան
յիշաջար. և մի՛ ապականեր զհո
գի իմ գեհենաժառանգ այրմամբ
յան իտենականաւ. Լ. յլ գթացլ
մարդասիրապէս՝ երկայնամիտ լեր
առիս. և ներեա՛ յանցանաց իմոց:
Լ. շնորհեա՛ ինձ ժամանակ ապաշ
խարուէ և զղջումն արտասու՛աց.
և տուր իմաստութիւն խորհիլ զօ
րէնս քո՝ ի տունէ և ի գիշերի. գոր
ծել զբարի և առնել զարդարուի
առաջի երեսաց քոց:

Նամբառնամ առ քեզ տր զաչսիմ
բողորով սրտի՛ն իմով. կարդամ առ
քեզ քս ան միածին որդի այ՛ կեր
պարան անեղին և համագոյ սբ հո
գւոյն. Որ յաղթեալ ՚ի մարդա
սիրութենէդ քու մէջ, կամաւ խո
նարհեցար յանձառ փառացդ և
առեր զժառայի կերպարանս. և
անպարտականդ՝ յաղագս դատա

պարտութեան մերոյ համբերեցեր
մինչև զչարչարանս խաչի և մահու
յանձնաւեր վասն փրկութեան
ստեղծունածոց քոց :

Լ՛րդ՝ որ զայսպիսի սէր ունիս
առ ազգս մարդկան՝ և կամիս զի
ամ մարդ կեցցէ և ՚ի գիտութիւն
ճշմարտութե կեցցէ, գթաւ և յիս
՚ի բազմամեղս գթած և մարդասէր
տր . և կամեաց ընդ իմ փրկութին
և արա՛ ինձ ողորմութի՛ն եղկելոյս
և թշուառականիս . որ առաւել
վիրաւորեալ եմ և ողորմելի քան
զամ մարդիկ : Օ՛ ի ո՛չ և մի օր սի
րեցի զքեզ ՚ի բոլոր սրտէ իմմէ .
և ո՛չ մի ժամ յամ զօրութի՛ն իմմէ
պահեցի զպատուիրանս քո . այլ
պղերգութի՛ք և զբօսանօք անցու
ցի զանուրս իմ . և աղտեղի խորհր
դովք անցուցի զամ կամս իմ :

Լ՛նուրք իմ պակասեցան և անօրէ
նութի՛ք իմ բարձրացան . և ո՛չ գոյ
ինձ յոյս փրկուէ և տեղի ապաւի
նի . բայց միայն յուսացեալ եմ
ի

ի քո բարերարութիւնք . և ապաւնի
նեալ յառատ ողորմութիւնք :

Եւ արդ՝ անկեալ բղիմամբ ար
տասունաց աղաչեմ զքեզ . պա
ղատիմ մինչև եմ կորուսեալ . և
մինչև է ժամանակ դարձի իմոյ
հասեալ . շնորհեա՛ն ինձ ապաշխա
րութի . և յառաջ քան զվախճան
արձակեա՛ն զիս ՚ի կապանաց մեղաց
իմոց . և անտես արա զանթիւ ա
նօրէնութիւնս իմ :

Որ ամենայն բարութեց ես տր .
և իշխանդ ես թողուլ զմեղս՝
ծածկեա՛ն զամ անօրէնութիւնսիմ
քոյով մեծութե՛դ . և միտարեա՛ն
զվշտանկեալ և զտարակուսեալ հո
գի իմ : Եւ արժանա՛նորեա՛ն զիս
յայսմ հետէ ըստ կամաց քոց քա
ղաքավարել զայլ ևս պանդխտուե
իմոյ ժամանակս . եթէ չկամիմ ,
բռնադատեա՛ն զիս . և մի՛ թողուր
ի կամս անձին իմոյ . մինչև տարել
հասուսցես յօթևանս արքայու
թեանդ երկնից :

Ո՛ւր տր աղօթից անարժան ծա
նայիս քո . և պաղատանաց իմոց
ո՛ւնկնդիր : Ո՛ր ասացեր թէ՛ հայ
ցեցէք և գըտչէք . բախեցէք և
բացցի ձեզ : Եւ այժմ բաց ինձ
տր զդուռն ողորմութե՛ք՝ որ ողբա
լով կարդամ առ քեզ . և մի՛ անտես
առնէր զաղաչանս մեղուցեալ ան
ձին իմոյ : որ ո՛չ եկիր կոչել զար
դարս . այլ՝ զմեղա՛նորս յապաշ
խարութիւն :

Եւ որդ՛ խոնարհեալ անձամբ , բե
կեալ սրտի՛ւ , և ամօթալից երե
սօք , անկանիմ առաջի քո . չեմ ար
ժանի կոչիլ որդի քո վն ապակա
նեալ վարուց իմոց . և ո՛չ անուա
նել զանուն քո՝ դարչ և աղտեղի
բերանով իմով : Եւ յՆ համարձա
կիմ ՚ի գթութի քո . զի գիտեմ ըզ
քեզ քաղցր և անոխակալ՝ բազմա
խնամ և երկայնամիտ առ արրածս
քո . և յաղագս այսորիկ ժըտելով
պաղատիմ առ քեզ : Եւ յառաջք
զգնիլ ատենին աղաչեմ . և նախք

զփակիլ դրանն ապաշխարութեան
և հատանիլ անդարձ վճռին՝ զար
տասուս իմ արկանեմ առաջի ան
ոխակալ գթութեանդ քո ողոր
մած տր . երկայնամիտ քաղցր և
անյիշաչար :

Մ'ի՛ ընդ քանքարաթաքոյցան դա
տապարտեր զիս . և մի՛ ընդ յիմար
կուսանան փակեր ինձ զդուռն ար
քայութեան քո : **Մ**'ի՛ ընդ չար և
վատ ծառայիցն զիս լծակցեր . և
մի՛ ընդ հերձու՛ածօղսն դներ ըզ
բաժին իմ : **Մ**'ի՛ ընդ պոռնիկան
և ընդ չարագործան կորուսաներ
զիս . և մի՛ ընդ ախտաւորսն և ընդ
չաղախեալսն հոգւով հաներ զիս
ի կենաց : **Լ**՝ յլ զերծ՝ ո՛ զիս յան
զերծ տանջանացն և ապրեցո՛ յան
հանգիպտ ալէկոծութեանցն :

Փրկեա՛ անմահ ՚ի մահունէ . և
ազատեա՛ ՚ի յաւիտենական ամօ
թոյն . զերծ՝ ո՛ ՚ի մշտ լալոյն և ՚ի
հանապազորդ ողբալոյն :

Մ'ի՛ մերժեր զիս ՚ի քո դասուցն .

և մի՛ տարագիր առներ յերանան
 էտ կենացն : Մի՛ անբաժին հա
 ներ զիս ՚ի հայրենի ժառանգու
 թենէն . և մի՛ զրկեր զիս յերկնա
 ճոր հարսանեացն : Մի՛ կարօտ
 պահեր զիս ՚ի քո անձառելի տե
 սութենէդ . այլ շնորհեա՛ ինձ ընդ
 արժանանորսն , և ընդ կատարեալ
 ոգիսն , վերանալ լուսեղէն ամպօք
 ընդ առաջ քո յօդս . և պարզերես
 և աջալըջութի՛ կալ առաջի քո :
 Եւ վասն քո փառաւորեալ հզօր
 և ահեղ թագանորութեանդ ,
 մի՛ մտաներ ՚ի դատաստան ընդ ծա
 ռայիս քո . և մի՛ հատուցաներ ինձ
 ըստ իմու՛մ անօրէնութեանս . և
 մի՛ ամաչեցուցաներ զիս առաջի
 անթիւ և ահա՛նոր բանակաց քոց :
 Եւ ողորմեա՛ ինձ՝ զի ոչ ոք է հա
 կառակ քեզ . և պարգևեա ինձ զար
 քայութիւնդ : Ինդ սբս քո դա
 սեա՛ և ընդ արդարսն պսակեա՛ .
 ընդ սիրելիս քո օրհնեա՛ և ընդ կա
 մարարս քո կամաց քոց ՚ի յարա
 զու՛

զունարձ ուրախուհին ուրախացո՛ւ:
 Եւ առատապարզ և փառօքդ փա
 ռանորեա՛ զիս տր ՚ի լուսեղէն ե
 րամս արդարոց՝ ընդ նոսին հանգ
 ջիլ ՚ի վերինդ. եէմ՝ յանըստուներ
 և յանձակեաց ուրախութիդ:
 Օ ի ընդ նոսին համաձայնեալ
 փառանորեցից զամենասուրբ
 Երրորդութիւնդ. այժմ
 և միշտ և յանհտեանս
 յանհտենից
 ամէն:

Մինչ ի փորձանս ոք անկա նի,
 կացցէ յաղօթս այս արժւ նի.
 Օ որ ասացեալ է գրիգոր ըն.
 Հայաստանեայց հայրապետ տի.

* Լ՝ շօխ յորժամ յորդայն անկանի ոս .
 Լ՝ սայեալ սրբոյն Վօրիգորի Ռրոյ
 շոսատարչին : Դ

ընեալ է մարդասիրուիդ
 քո տր իմ և փրկիչ յս քս
 ընդ էր լքանեսս զիս . դու
 միայն ես առանց մեղաց . և անուռն
 քո զանոխակալուի և զմարդասի
 րուի ցուցանէ . գթա՛ յիս՝ վս զի
 դու ես միայն մարդասէր :

Լ՝ պրեցո՛ զիս զանկեալս ՚ի մեղս .
 զի դու միայն ես առանց մեղաց .
 Տան զիս ՚ի տղմոյ անօրէնուէ իմոյ
 զի ընկղմեցայ յա՛խտեանս յա՛խ
 տենից . Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց
 իմոց . քանզի ահա՛ իբրև զառիւծ
 գոչէ և մռնչէ կամելով կլանել
 զիս . Լ՝ որդ տր իմ փայլատակեա՛ ըզ
 փայլատակունս քո . և կործանեա՛
 զզօրուի նց . երկիցեն և խա՛ւա
 րեսցին յերեսաց քոց . քանզի ան
 կարէ և ոչ ունի զօրութի կալա
 ռաջի քո տր . և ոչ առաջի երեսաց
 սի

սիրողաց քոց : Տեսանէ զզօրուի
նշանի խաչի քո տր' և զարհուրի .
և ամաչելով իբաց հեռանայ յայն
ցանէ որ կարդան առ քեզ :

Լ. յԺԺ տր կեցո՛ և ապրեցո՛ զիս .
վս՛ զի ՚ի քեզ ապա՛նինեցայ . հան
ի նեղութենէ զանձն իմ . զի մի՛
իսպառ կորուսցէ զիս նենգա՛նորն
որ մարտնչի ընդիս ծածուկ հնա
րիւք : Ար խորհրդոց ես տր' և
քննես զսիրտս և զերիկամունս՝
սրբեա՛ զսիրտ իմ և զխորհուրդս
ի զազիր և ՚ի պիղծ խորհրդոց . զի
մի՛ իսպառ կորայց ՚ի յա՛նտենա
կան կորուստն :

Ար կարողդ ես ամի, ողորմեա՛ ինձ
ամ իմ . տո՛ւր շնորհ արտասու՛աց
մեղուցեալ հոգւոյս . ոպ՛ զի լու՛ա
ցից զբազմուի մեղացս . զի ապրե
ցայց ՚ի ձեռաց անողորմ հրշակաց
որ արկանեն զամբարիշտան ՚ի հուր
գեհենին : Արանի թէ լայի հանա
պազ աղաչելով զքեզ աստու՛ած՝
զի մի՛ անարժան գտայց ՚ի ժամուն

յորժամ գայցես. և մի՛ լու՛այց զա
հա՛ւոր զձայնն զայն, Թէ երթ՛ի
բաց մը՛շակդ անիրա՛ւուէ ո՛չ գի
տեմ ուստի ես:

Ը բարձրեալ միայն առանց մե
զաց. շնորհեա՛ ինձ մեղա՛ւորիս
յա՛ւուր յայնմիկ զբազո՛ւմ գթու
թի՛քո. զի մի՛ յայտնեսցին ծաճուկ
ամբարշտութիւնք իմ առաջի տե
տղաց հրեշտակաց և հրեշտակա
պետաց՝ մարգարէից առաքելոց և
արդարոց սբց: Ը յապրեցո՛ զիս
զամբարիշտս շնորհօք ողորմութե
քո: Ը նկա՛լ զիս ՚ի դրախտն փափ
կութե՛ ընդ կատարեալ արդարսն:
Ը նկա՛լ զաղօթս մեղուցեալ ծա
ռայիս քո բարեխօսութե՛ սրբոցն
որք հաճոյ եղեն քեզ յս քս տրդ
մեր: Ը քեզ ընդ հօր և սբ հո
գւոյդ փառք յա՛ւիտեանս
յա՛ւիտենից
ամէն:

* Եւրիս աշօրիս սի) Գարեգորի Կրոյ լու
սասորչիս: Ե

ղաջեմ զքեզ փրկիչ Յի քր.
Հայեաց յիս և ողոր
մեա՛ ինձ. փրկեա՛ զիս
'ի բազմութենէ անօրէնութե իմոյ.
քանզի անարգեցի զամ բարիսն զոր
արարեր յիս 'ի մանկութենէ իմմէ
Օ իս զտխմարս՝ զտրգէտս և զան
իմաստս՝ արարեր անօթ լի՛ գիտու
թք. յաճախեաց յիս շնորհն քո՛
և լցոյց զքաղց իմ և զծարա՛ն իմ.
զովացոյց և լուսա՛նորեաց զխա՛ւա
րեալ միտս իմ. և ժողովեաց 'իմ ոլո
րութենէ զխորհուրդս իմ, և ելից
'ի ծոց իմ. Եւ յժմ երկիր պագա
նեմ և աղաջեմ, անկանիմ և հայ
ցեմ խոստովանելով զքումմէ բա
րերարուէդ. կատարեա՛ յիս զխոս
տումն շնորհի քո և պահեա՛ զնա
'ի գանձի քում. զի դարձեալ տա
ցես ինձ յա՛նուրն յայնմիկ.
Մի՛ բարկանար ինձ մարդասէր.
Ե 80 զի

զի ոչ հանդուրժեմ սպառնալեաց
 քոց . յաղագս այսորիկ աղաչեմ
 ժրտելով՝ զի առանել քան զչափն
 յաճախեաց յիս . վս զի լեզու իմ
 տրկարացան ոչ կարելով խօսել
 ըզ շնորհէ քու մէ . հիացան եւ
 միտք իմ ոչ բերելով զբազմութի
 ալեաց նորա .

Երպարան եւ ճառագայթ օրհնե
 լոյ հօրդ՝ դադարեցն առիս ՚ի հո
 սանաց նորա . զի իբրև զհուր բոր
 բոքեալ բոցակիզէ զերիկամունս
 իմ եւ զսիրտ իմ . Ընդր դարձեալ
 պարզեւեալ ինձ զնա եւ կեցն զիս
 յարքայուէ քում . մի՛ յիշեր զանօ
 ըննութիս իմ . յանդգնիմ՝ հայցեմ
 տուր ինձ զխնդրունածս իմ . եւ ա
 րա՛ օթեանս օրհնել հարբ քո յա
 ինուր յայտնութեան : Շ նորհեա՛
 ինձ քս՝ զհայցունածս իմ . զի դու
 միայն ես տունօղ կենաց իմոց .

Եւ քեզ փառք յա՛նիտեանս
 յա՛նիտենից
 ամէն .

* Լ շօրէր Գարշեւոյն ՚ի շշնմն ապաշ
խարութե։ 0

Մակիզեն ան և անհասանելի
բաց զաչս սրտի իմոյ բանի
գիտութեան քո՝ բանական լինիլ գոհանալ
զանունանէ քումմէ. գովել և փառանորել
զքեզ և արժանապէս գնալ ՚ի ճանապարհս քո՝
Դատանոր արդար՝ երկայնամտեա առիս
բազմամեղս քոյով մարդասիրութիւն
զի եղկելի եմ մեղօք՝ զեղխեալ
անօրէնութիւն. և զազիր գիջութիւն
զմարմինս իմ ապականեցի։ Արեւի
յառաջ հականութիւն անընդհօր՝
ընդ մեզ հաճեցար բնակիլ ընդ
հողեղինացս. և ընդ մարդկան շրջեցար
ընդ մեղանորացս. թող տր զմեզս
իմ և թեթեաց զճանրաբեռնեալս.
Ժրտելով հայցեմ ՚ի քէն, զի ժամանակ
ապաշխարութեան. ՚ի քէն հայցեմ բազում
ողորմ տէր աղբիւր կենաց՝

լուսաւորեա՛ զաչս սրտի իմոյ լու
 սով գիտուէ քո: Յոյս ՚ի քս՝
 ծագումն անձառելոյ լուսոյ .
 կեանք՝ որոց սիրեն զքեզ . կերպ
 կուր անսպառելի . կենդանութիւն
 յաւիտենից: Տրով հոգւոյդ սբյ՝
 հալեա՛ զպաղումն ձրմեռնացեալ
 սրտի իմոյ . որ ձուլեալ է եղկելի
 գործօք անօրէնութե: Ուղղեա՛
 քո անձային զօրութիւն զանուղղայ
 խորհուրդս իմ չար ուղեկանին աս
 տի կենացս: Ճրագ ճշմարտութե
 և ձառագայթատու՝ մերկեա՛ յինէն
 զխաւար մըթացեալ մեղացս:
 Օ եղկելիս մեղօք յիշեա՛ քո ան
 ութի յահագին անուրն յայնմիկ
 ահեղ մեծի դատաստանին: Ըն
 կոծելոց նաւահանգիստ՝ և լիութի
 ունայնացելոյս յարդարուէ և ու
 նողիս զանօրէնութի չար գործօք:
 Վ չարիս չարչարեալ է անձն իմ,
 զինչ արարից մեղուցի անձամբս .
 պէսպէս ախտիւք պղծեցայ յանա
 ռակուէ . զրկեցայ ՚ի հայրենական

լուսոյն ջնջեցի զձեռագիր որդէ
գրութե կենաց . ջեռուցի զՏուր
յաւիտենական :

Մբ սրտիւ կարդամ առ քեզ՝ ամե
նասբդ ամ . վտանգելոյս օգնա
կան . վերաւորելոյս բժիշկ . տեղի
տարակուսելոյս . կորուսելոյս խնդ
րող . մոլորելոյս և գերելոյս դար
ձուցիչ . ապաւէն ամցւն որք կար
դան առ քեզ : Տուր տառապելոյս
և տարակուսելոյս գերելոյս՝ ի սա
տանայէ զմեծ քո զողորմութիւն :

Լ՝ Տա՛ հասեալեմ՝ ի դուռն մահու
չարաչար գործովք իմովք . զաչսիմ
՛ի վեր համբառնամ . առ բարձրեալ
տրդ և բարերար . հայցեմ՝ ի քէն
բաց զդուռն ողորմութե մեղու
ցեալ հոգւոյ իմոյ . ուն բացեր ա
ւազակին զդուռն դրախտին քո .
և մի՛ ամօթալից դարձուցաներ զիս
՛ի քո առատ ողորմութե . զի գին
եմ սբ արեան քո . յիշեա՛ զիս
և ողորմեա՛ ինձ ամ :

Որանեղ և անսկիզբնես՝ անստեղծ

Լարարիչ ամ արարածոց. որ ոչ աշխարհս տանել զքեզ կարէ, և ոչ երկինք բովանդակել կարեն. ի վերեսս քան զերկինս և անբա՛ն քան ըզծագոս. երևելիք և աներևոյթք բովանդակեալ են առաջի քո:

Վառ տիրես ամենեցուն և հրամանա՛ն քո կառավարին ամ արարածք: Վառ աղքատացուցանես և դու մեծացուցանես. դու սպանանես հարկանես և բժշկես:

Վառ ես ամ իմ և փրկիչ վտանգելոյս ՚ի սատանայէ. առողջացուցիչ հիւանդիս մեղօք. ընդունօղ աղօթիչ և կատարիչ խնդրո՛ւածաց:

Վայեա՛ տր ՚ի պաղատանս իմ և ընկալ զիս մարդասիրութի՛ք քո:

Մի՛ բարկութի՛ք քո խրատեր զիս. և մի՛ սրտմտութի՛ք քո յանդիմաներ զիս. զի դու ես տր և արարիչ. հայր և ստործիչ. և ես աւուր ի վերթիցեմ զի օգնութի իմ ՚ի քէնէ:

Նայեաց՛ ՚ի պաղատանս իմ. և ընկալ զիս մարդասիրութի՛ք քո. զի քեզ

մեղայ և զքեզ աղաչեմ և զքեզ
խոստովանիմ. Սեղայ յերկինս և
առաջի քո. մի՛ ընդ դատեալն տան
ջեր զիս. և մի՛ լ դատապարտելն
պատուհասեր. Լ. յլ ընդ կամա
րարս կամաց քոց ընկալցիս. և ընդ
պահօղս պատուիրանաց քոց պա
հեա՛ զիս. զի թէ առանց ներելոյ
զբազում յանցանս իմ քննես՝ ա
պա ընդունայն է ինձ խոստումն
յարուե. և հուր գեհենին է ինձ
ժառանգութի. և թէ զդատարկա
բանուիս իմ և զանդէպ զայլ անզ
րէնութիս իմ խնդրեսցես յինէն,
ապա երանեմ չեղելոցն յորովայնէ
հայեա՛ ար ի պաղատանս իմ և ըն
կալ զիս մարդասիրութե՛դ քո.
Ս շորմեա՛ ինձ ոն պանանացւոյն,
ոն պոռնկին, ոն մաքսաւորին.
և գթա՛ յիս ոն յանառակ որդին.
և ոն աւազակին շնորհեա՛ բազում
յանցանաց իմոց զթողութիւն.
Ընկալ զիս ոն զհայհոյիչսն և ըզ
հալածիչսն. փարատեցո՛ զխաւար

մեղաց յաչաց իմոց: Բայց զաչս իմ
 զլցեալս երկրային ցանկութեան
 նային լուսովդ. և բժշկեա՛ զվիրա
 ճորեալ լեզուս իմ՝ իբանբասունաց
 Արբեա՛ զսիրտ իմ՝ ի չար և ի պիղծ
 խորհրդոց. վասն զի քեզ ցանկամ
 տնդ իմոյ բարերարի և բազմա
 գութի իմոյ արարչիդ:

Մի՛ յա՛ն՝ իտենական ամօթովն ա
 մաչեցուցաներ զիս. և մի՛ ա՛հեղ
 դատաստանա՛նն դողացուցաներ:
Մի՛ տիեզերական հրապարակա՛նն
 զիս յանդիմաներ. և մի՛ աններելի
 տանջանացն մատներ: **Մ**ի՛ սոսկա
 լի հրովն պատուհասեր. այլ փրկեա՛
 զիս ՚ի հրացեալ հնոցէն, ՚ի հրահո
 սեալ գետոցն և յորդանցն չարա
 թիւնից, ՚ի հանապազորդ նեղու
 թենէն և ՚ի կրճտել ատամանցն:
 Լ՛ն բնակեցո՛ զիս ընդ կամարարս
 կամաց քոց՝ յանանցական կեանսն.
Օ ի ընդ նոսին արժանի եղէց գո
 հանալով փառա՛ւորել զՏայր և
 զՍրբի և զԾբ Տոգիդ: ամէն.

* Ս՝ աշխանս առ սբ Լ՛Ժածինն՝ և առ
ան սբսն այ . յեռ էկեցիին առս :

Լ

ածին ամէնօրհնեալ . ըզ
պաղատանըս մեր ընկալ
ի հանգըստեան ժա
մուս հասեալ . առ քեզ
գոչեմք անձամբ Թախ ծեալ .
Բանին կենաց բարձօղ է ղեր .
զանձ մարմնով պարագրեցեր .
առ բանն ան բարեխօս լեր .
ի փորձանաց ըզմեզ փրօ կել .
Կոովեալ էս դու փայտ փրկուէ .
ամէնօրհնեալ յաղթօղ . նը շան .
ի գիշերիս ըստունէրա կան .
Ծագեան մեզ զլոյսդ արփիա կան .
Դտողան ի քէն գունդք խաւարին .
աննաճրաշ զէն արար ջին .
ըզմեզ պահեան շնորհիւ քոյ ին .
ի գիշերիս աղձամբ ջին .
Լքրկոտասան սբ առս քեալք .
եօթանասուն աշակերտեալք .
88 յան

յանձառ լուսոյն լոյս ան՛անեալք
 որթոյն կենաց պըտղաբէ ըեալք
 Օ ձեզ աղաչեմք արտասու՛նագին
 և պաղատիմք կողկողա գին
 վանիչ լերուք դի՛նաց գըն դին
 ոչ մերձենալ առ մեզ չա ըին
 Լին ընտրեալք բանին կե նաց
 գումարք դասուց տեսանո ղաց
 որք զապագայն ժամանա կաց
 գուշակեցիք հոգւով շնոր հաց
 Ընդ մեզ լերուք աղօթա կից
 որք աստուծոյ էք խօսա կից
 փրկել ըզմեզ ՚ի վըտան գից
 ՚ի յարթնութե և յերա զից
 Թագա՛ւորին երկնա՛ւո ըի
 երկըրպագօղ ՚ի յարգան դի
 մեծ կարապետ սբ ամլոր դի
 միջնորդ կենաց և օրի նի
 յաամանեա՛ մեզ ՚ի յօգնու թի
 զի մի՛ մըտցուք ՚ի փորձու թի
 մաքուր մարմնով լինիլ ՚ի քուն
 արդար հոգւով մընալ ար թուն
 ՚ի

'ի քէն հայցեմք արտասունա գին .
 նախավըկայ տն արար ջին .
 սբ ստեփաննոս բացող զեր կին .
 տեսող զյս յաջմէ ծնո ղին .
 | Եր բարեխօս արեամբ քոյ ին .
 տալ մեզ հանգիստ 'ի յանկո ղին .
 արթուն լինիլ յառանօ տին .
 բարեբանել զլոյսն անքըն նին .
 | Խնդրեմք 'ի քէն հայր պատունկն .
 լուսանորիչ ազգի մարդ կան .
 տր սբ գրիգոր պետ պարթևեան .
 Լեր մեզ պարիսպ և պահա պան .
 Օ ընողաբար 'ի մեզ գը Թա .
 զցրունեալ որդիքս քո ժողո վեա .
 յուրախութիւն ըզմեզ կո ջեա .
 և 'ի բարին առաջնոր դեա .
 Կենդանորար Թագանո ղին .
 գու քո ճշմարիտ զիննորք նը մն .
 սբ մարտիրոսք վեայք փրոկ ջին .
 որք յաղթեցիք ըզթընա մին .
 հօրըն լուսոյ միշտ մաղթե ցեք .
 զորդին ընդ հօր աղաջե ցեք .

հողւոյն շնորհօք մեզ օգնեցէք.
 Հ'իբանասարկէն զմեզ թափեցէք.
 Չիւնափայլ երամք ընա ըեալ.
 Ճգնաւորաց դասք երա նեալ.
 Թռչնոց երկնից էք նրմա նեալ.
 յայրս և 'իծերպըս բընա կեալ.
 Ղօղեալ հողւոց մեր 'իմար մին.
 Լերուք պարիսպք Ըդէմ չա ըին.
 զի յաղթեսցուք հակառա կին.
 Խորտակելով ըզզէնս նո ըին.
 Ճրագունք վառեալ լուսով 'իլի.
 սբ կուսանաց դասք երա մի.
 արժան եղեալք առագաստին.
 և անթառամ սբ պըսա կին.
 Ս'եզ բարեխօս լերուք սի ըով.
 առ տէր յիսուս աղերսե լով.
 'իփորձանաց զմեզ փրկե լով.
 յանշէջ հըրոյն ազատե լով.
 Յանեղ լուսոյ անձայ ին.
 լուսոյ ստեղծեալք բանիւ նորին.
 զարդարեցայք հողւով շնորհին.
 դասք իննեկի զօրք երկնայ ին.
 Նա

Եւ յախանա մել զմեզ փուլթաս շիք .
 Լ յօգնութի առ մեզ հա սիք .
 որ յաստուծոյ հրամանա ռիք .
 ով ճշմարիտ մեր սիրե լիք .
 Եւ ընորհատու ազգի մարդկան .
 տր մեր յիսուս անքննա կան .
 ըզմեզ պահեա՛ միշտ անսա սան .
 աստի մինչ յօր քո գալլս անան .
 Ողորմութի մեզ պարգև եա՛ .
 զհիւանդ հոգիս մեր բըժըշ կեա՛ .
 ՚ի բանսարկունէն ըզմեզ փրկ կեա՛ .
 Լ ՚ի չարեաց անփորձ պա հեա՛ .
 Չար իշխանքըն խաւա ըին .
 որք ընդ ծառայս քո մարտըն ջին .
 քո նըշանաւ սրբոյ խա ջին .
 աներևոյթ կործանեա ցին .
 Պարգևիչ բարեաց մարդ կան .
 ամենառատ յամենե սեան .
 պատրաստեցո՛ մեզ անխա փան .
 շպէտըս հոգւոյ և մարմնա կան .
 Եւ որ ընորհեա՛ ինձ արտասուաց .
 զի լուացից զգործըս չա ըեաց .
 ար

արժան եղէց քոց հարսա նեաց .
ընդ իմաստուն սբ կուսա նաց .
Ուս թարի իմ տր յի սուս .
Եւ հաց կենաց սովեալ հո գւոյս .
առաջնորդեա՛ մոլորե լոյս .
Եւ կերակրեա՛ զմիտս ընդ մարմնոյս :
Սրբեա՛ զհոգիս յաղտոյ մե զաց .
Ի զանազան չար փորձա նաց .
տո՛ւր ինձ գընալ ըստ քո կամաց .
զի արժանի եղէց փա ուաց :
Ս իրա՛նորեաց զիս թշնա մին .
այն որ չկամի զկեանս մարդկային .
զիս բըժըշկեա՛ տր երկնայ ին .
լուսա՛նորեա՛ լուսով քոյ ին :
Տրտմեալ հոգւոյս լէր ըսփոփիչ .
ցա՛ւած մարմնոյս լէր գարմանիչ .
մոլոր մըտաց ըս լէր ուղ զիչ .
ամէնառատ բարեաց տը շիչ .
Ըամից սրբոյ աղաչա նաց .
իննեակ գասուց հրեղէն զօրաց .
առաքելոց քոց սիրո զաց .
մարգարեից տեսանո զաց .

Յանկալի հայրապետաց
 և երջանիկ վարդապետաց
 արիւնաներկ մարտիրոսաց
 և գերագոյն ճգնաւորաց
 Լիւսապըսակ սբ կուսապետաց
 որք փեսայիդ սպասեն փառաց
 և ամենայն մաքուր անձանց
 հետևողաց քոյին կամ մաց
 Փրկեա՛ զհոգիս իտանջանաց
 զազրատեսիլ յանքուն որ դանց
 լըսել տուր զձայն քո անտեսաց
 զոր խոստացար քոց սիրողաց
 Ինչ հորըդ փառք միշտ անքեմք
 զորդիդ ընդ հորըդ դաւանեմք
 ըզհոգիդ սուրբ բարեբանեմք
 երրորդութեդ երկըրպա գեմք

Վերջն

* Յեշարահարան Տպեցման

Մի հոր՝ ձեռնտունուն օգնականուն և յաջողուն
 գոհուի և փառս մատուցանեմք՝
 ընդ Արդևոյ և ընդ սբ Տոգևոյն։
 Որ ետ կարողութիւն

մեզ նու՛ աստիցս՝ զսոյն զայս Ռարե
խօսս մեղուցելոց (այսինքն զտետ
րակս Մոթից սբյ Լորանելւոյն
Եփրեմի) ներկայ առնել ՚ի ձեռն
տպագրեցման: Արք կամին սովա՛
մատչիլ և յանդիման լինիլ լալա
գին դիմօք առաջի աթոռոյ շնոր
հացն սյ. և լսել զերանա՛ւէտ ձայն
նր. Թէ մի՛ լար գերի՛ բազմաց ող
բալի. այլ արի՛ առ զմիայնակ հո
գւոյդ քում զկենդանութի՛ զոր
չարաչար մեղօքդ մեռուցեր:

Մյլև՝ որ զսա՛ ընթեռնու՛ ոչ կա
րօտի ջրոյն սելովմայ առ՛ի բուժիլ
այլ մինքէնէ բղխեալ ջուր արտա
սու՛աց՝ լինի ա՛ւազան շնորհաց և
բուժէ՛ զախտս հոգեկան. ընդ նր
մին և զցա՛ւս մարմնական:

Վ՛ զինչ ասելիէ զաղօթի. զե
աղօթիցն գովուի ՚ի սբցն անդր
քան զա՛ւայնէ. որ՛վ ինքեանք
փայլեցան ՚ի մարմնի՛ զանմարմնոցն
բերելով մինքեանս զնմանութի. և
հաճոյացան սյ: Մնդորս և զմեզ

մարդասէրն անքաւեալ ՚ի մեղաց
և արդարացուցլ ՚ի ձեռն աղօթից՝
փոխեսցէ յարքայութիւն որդւոյ
իւրոյ սիրելւոյ ան մերոյ յի քի:

Որում փառք յանխտեանս
ամէն:

Եւ արդ՝ մինչ ընկալնոյք զմի
թարուի ինչ հոգւոյ ձերոց ՚ի
յրնթեռնուլն սբ զաղօթս, յիշե
ցէ՛ք ՚ի Քն զքանկացող աղօթիցս
և զտպելն տուօղ զկարնեցի քարա
գործ զազարի որդի զգրավաճառ
եղբայր մանուկն: Ինչ նըմին և
զտրպագրող պարտանոր անձն իմ
զանժատուր. և զհաշեալ և մաշեալ
որդեակն իմ զտիրացու յօհան՝,
զպատրաստակն ծառայն ձեր ամե
նեցուն: Եւ զաշխատուրսն գոր
ծալ նիս՝ զեւդոկիացի տիրացու
զաքարիայն. և զամ երախտանորսն
մեր: Յորմէ և դուք և իջեք յի
շեցեալ այցելութեամբ՝ յանուր
յայտնութեան նորին. ամէն:
՚ի իրասկանիս և ճիւղ. Սեպ՝ Դ:

Ս. երջ

Handwritten text in an ancient script, possibly Armenian or Georgian, with some lines crossed out. The text is written in dark ink on aged, yellowish paper. The script is dense and appears to be a form of cursive or shorthand. There are several lines of text, with some lines being crossed out with a thick black line. The text is arranged in a roughly rectangular block, with some lines extending further to the right. The overall appearance is that of a historical document or manuscript.

Handwritten text, possibly a title or a section header, written in the same script as the main text.

Handwritten text in an ancient script, possibly Armenian or Georgian, continuing from the top section. The text is written in dark ink on aged, yellowish paper. The script is dense and appears to be a form of cursive or shorthand. There are several lines of text, with some lines being crossed out with a thick black line. The text is arranged in a roughly rectangular block, with some lines extending further to the right. The overall appearance is that of a historical document or manuscript.

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is written in dark ink on aged, yellowed paper. It consists of several lines of text, with some characters appearing to be stylized or possibly representing a specific dialect or language. The text is somewhat faded and difficult to decipher.

Handwritten text in a cursive script, continuing from the top section. The text is written in dark ink on aged, yellowed paper. It consists of several lines of text, with some characters appearing to be stylized or possibly representing a specific dialect or language. The text is somewhat faded and difficult to decipher.

2p40

40

Handwritten text in a cursive script, possibly a title or header, including the number '233'.

Handwritten text in a cursive script, appearing to be a list or series of entries.

Handwritten text in a cursive script, including a prominent number '23204'.

Handwritten text in a cursive script, continuing the list or series of entries.

Handwritten text, possibly a signature or date, including the number '2' and some illegible characters.

Handwritten text, possibly a signature or date, including the number '2' and some illegible characters.

Handwritten text, possibly a signature or date, including the number '2' and some illegible characters.

